

Šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

PROJ 461 — GOD. X

SIBENIK, 19. SRPNJA 1961.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Javne službe i Slavlje u Socijalistički savez Tribunj

Već prilikom načelnih diskusija o uvođenju sistema dohotka u javne službe računalo se s teškoćama koje će neizbježno pratiti ovaj značajan i gotovo revolucionaran poduhvat. Međutim, sada se već može i određenije sagledati u čemu se sastojte teškoće, u kojim vidovima se javljaju i odakle potiču, pa je utoliko potrebnije da se na vrijeme prilazi i njihovom otklanjanju.

Pojave do kojih dolazi u prosvjeti, zdravstvu, socijalnom osiguranju, kulturno - umjetničkim ustanovama, bankama itd. ukazuju na složenost ovog procesa a u isto vrijeme potvrđuju da se on ne može uspješno odvijati ako se pored kolektiva tih ustanova najozbiljnije ne angažiraju i svi društveni faktori, a prije svega Socijalistički savez i Sindikati.

Prije svega pokazuje se da je nužno da se i dalje objašnjava nov sistem, jer mnogi još nisu razumjeli njegovu suštinu. Tako, na primjer, mnogi prosvjetni organi i prosvjetni radnici još nisu shvatili da se dohodak ne formira automatski, unaprijed, već da se stiče djelatnošću ustanova. Ponegdje je sistem shvaćen kao nešto što će brzo riješiti ne samo probleme ustanova, već i probleme svih koji su u njima zaposleni. Zato je pri prvim koracima dolazilo do izvjesnog razočaranja i bacanja krivice na sistem, iako u stvari njegovo provođenje nije ni počelo.

I kod pojedinih narodnih odbora i prosvjetnih organa još ima neshvaćanja novog sistema financiranja školstva. Neki narodni odbori nisu do kraja proveli duh novog zakona u pogledu izdavanja sredstava za škole, pa je na nekoliko mjesta došlo i do toga da prosvjetni radnici nisu po nekoliko mjeseci dobili plaće. Što je najgore u takvim slučajevima su se i politički faktori pomirili s tim »nema para« pa nisu ozbiljnije ni prišli iznalaženju mogućnosti da se to pitanje riješi.

U nekim komunama podjelu sredstava i kategorizaciju škola izvršio je aparat narodnog odbora sa direktorima škola bez učešća školskih odbora, kolektiva nastavnika i organa i organizacija javnog života. Zbog toga se i dešavalo da su zborovi birača, ili forumi Socijalističkog saveza morali da odbijaju napravljene prijedloge i da ih vraćaju na ponovno razmatranje. Pretežno administrativno prilaganje problemima osjetilo se i u drugim oblastima, kao što je socijalno osiguranje, zdravstvena služba itd. Međutim, jedan od bitnih uslova, za provođenje novog sistema leži upravo u tome da se obezbijedi što šire učešće javnosti i angažiranje svih onih faktora od kojih on zavisi.

Mogla se također zapaziti još jedna pojava. Dosadašnji sistem budžetiranja nije zahtijevao od službenika u prosvjetnim organima i školama neka ekonomska znanja, pa su za sekretara škola uzimani ljudi bez dovoljno kvalifikacija. Međutim, novi sistem je daleko više ekonomski i da bi se uspješno provodio bit će neophodno da svi oni koji na njemu rade poznaju ekonomske odnose, poznaju dohodak, sistem radničkog i društvenog upravljanja.

Iako je u zdravstvenim ustanovama situacija nešto jasnija, a dinamika uvođenja novog sistema veća, i tamo se osjećaju slični problemi, a također i u socijalnom osiguranju, bankama itd.

Poseban problem predstavlja sporo prilagođavanje organa društvenog upravljanja u ovim ustanovama novom sistemu — savjeta zdravstvenih ustanova, školskih odbora, upravnih odbora u bankama itd. Kod njih se još osjeća izvjesna pasivnost i čekanje podstajca za rad u novom pravcu. Osim toga oni još ne iznose nove probleme pred širu javnost, ne polažu računa o svom radu, što bi također moglo uticati na programe rada i financiranje pojedinih službi.

Sva ova pitanja, koja su ustvari samo mali dio složene problematike koja se pojavila u vezi s uvođenjem dohotka u javne službe, ukazuju na potrebu da se organizacije i rukovodstva Socijalističkog saveza ozbiljno zauzmu oko analize sadašnjeg sistema i traženja rješenja. Ovo utoliko prije što teškoće do kojih dolazi neminovno imaju, zbog samog karaktera javnih službi, uticaj na čitav život komune i izazivaju niz društvenih i političkih problema. S druge strane u ovim službama radi veoma veliki broj građana koji su (kao na primjer prosvjetni radnici i drugi) uvijek bili aktivni članovi i funkcioneri Socijalističkog saveza i imaju pravo da od njega očekuju pomoć.

Pretraganje problema javnih službi, ujedno je i prilika da se u rad Socijalističkog saveza unese nova sadržina jednog veoma značajnog društvenog rada.

D. Milivojević

Otkrivena spomen-ploča

U Tribunju je u nedjelju održana velika svečanost u povodu 20-godišnjice narodnog ustanka i 20-godišnjice formiranja I partizanske čete Tribunjaca. Ovoj svečanosti prisustvovali su narodni zastupnik dr. Ivan Ribar, zatim predsjednik Kotarskog odbora SSRN Miro Kuhač, generalpotpukovnik Gligo Mandić, predstavnici vlasti, političkih i društvenih organizacija, te preživjeli prvoborci Tribunja, Vodica, Prvića, Zatona i Šibenika.

Poslije državne himne, koju je odsvirala Vodička narodna glazba, svečanost je na mjesnom groblju, gdje je narod Tribunja vlastitim sredstvima podigao spomen ploču, otvorio prvoborac ovog mjesta Valentin Perkov. Minutom šutnje odana je pošta 113-torici palih boraca i žrtava fašističkog terora koji su položili svoje živote u toku narodne revolucije. Uz zvukove Lenjinovog posmrtnog marša otkrivena je spomen - ploča na kojoj su zapisana imena 39-torice palih boraca iz 1941. godine, a zatim su na mitingu o značaju jubilarne godišnjice narodne revolucije i o udjelu Tribunjaca u NOB-i govorili prvoborac Tribunja pukovnik JNA Ante Jerkin i dr. Ivan Ribar.

Evocirajući uspomene na borbu Tribunjaca u predratnom i ratnom periodu Ante Jerkin je istakao, da je partijska organizacija u ovom selu osnovana 1932. godine, kao i to da je u razdoblju od 1932. do 1935. godine kroz zatvore stare Jugo-slavije prošlo 23 Tribunjca. Prva partizanska četa u ovom selu formirana je mjeseca studenog 1941. godine. Grupe brojčano daleko jače odlazile su u borbu protiv okupatora i za stvaranje nove

vlasti. U toku narodne revolucije Tribunj je dao 254 borca, što znači da je svaki peti stanovnik ovog sela aktivno učestvovao u NOB-i. Velik broj boraca sudjelovao je u slavim bitkama na Sutjeski od kojih je preživjelo 26 lica. U poslijeratnom razdoblju Tribunj je znatno napredovao na ekonomskom i kulturnom polju. Pored novoizgrađene zgrade uljarne, Zadrugnog doma i obale, Tribunj je dobio i električno osvjetljenje. Život stanovnika ovog sela mnogo se izmjenio. Priličan broj Tribunjaca zaposlen je u šibenskoj industriji, a ne mali broj školuje se na srednjim i visokim školama.

Dr. Ivan Ribar je u svojem govoru evocirao uspomene na pale Tribunje u toku rata rekavši, da su u Ordenu narodnog heroja druga Tita oličena djela 139 palih drugova i drugarica ovog sela. U nastavku svog govora on je iznio situaciju u periodu kada se i kako stvarala narodna vlast i narodnooslobodilačka vojska. Izložio je također značenje donesenih odluka na zasjedanju u Jajcu godine 1943. i njihov odjek u zemlji i svijetu.

Na spomen ploču položeni su vijenec političkih i društvenih organizacija Tribunja i okolnih mjesta. Na kraju mitinga upućen je pozdravni brzojav CK SKJ i drugu Titu. U toku poslijepodneva nastavljeno je narodno veselje, koje je trajalo do kasno u noć.

Najviše domaćih gostiju u Vodicama

Iako je turistička sezona u punom zamahu, još uvijek u primorskom dijelu šibenskog kotara ima priličan broj slobodnih mjesta u kućnoj radinosti i u objektima društvenog sektora. Od raspoloživih ugostiteljsko - turističkih kapaciteta dosad je iskorišteno oko 60 posto. Najveći broj gostiju iz unutrašnjosti zemlje boravi u Vodicama, Murteru i Tijesnome. U Vodicama se nalazi na odmoru 3000 turista, u Murteru 1500, Tijesnom 1000, u Skradinu 300, Primoštenu i oba Prvića po 200 itd.

Da se ne zaboravi

Na raskršću koje se nalazi na samom izlasku iz grada i u blizini Tvornice feroleura u Crnici, podignut je ovaj lijepi spomenik, koji u dvostrukom smislu simbolizira dvije stvari: Narodnu revoluciju i današnju našu stvarnost. On se nalazi na mjestu, odakle su mnogi naši građani odlazili u borbu, u kojoj su dali brojne žrtve. On se, nalazi na prilazu novom dijelu tvornice, za koju su naši ljudi također uložili znatne napore. Sam spomenik simbolizira granitno narodno tijelo, u koje je zarinut nož okupatora. Ali to tijelo nije klunulo. Ono se uzdiže nad neprijateljem u visine — do pobjede.

Na ploči spomenika, na kojem se često nađe zeleni vijenac, uklesane su ove riječi: »Vama, prvim boricima radničke klase, boricima u narodnooslobodilačkoj borbi i socijalističkoj revoluciji i graditeljima socijalizma. Priznanje i zahvalnost.«

Spomenik je postavljen 23. IV 1961. god.

(J. C.)

Analiziran rad kadrovske komisije

U ponedjeljak je na sastanku, koji je održan u Kotarskom odboru SSRN Šibenik, razmotren dosadašnji rad komisije za kadrove. Ovim sastanku prisustvovao je Nikica Županović, tajnik komisije za kadrove pri Glavnom odboru SSRN Hrvatske. Data je povoljna ocjena na rad ove komisije, koja je počela djelovati početkom ove godine. Pri-

tom je naglašeno da probleme s ovog područja političke djelatnosti treba rješavati u zajednici sa drugim organima, posebno pak sa kadrovskim komisijama i kadrovskim službama u NO kotaru i općinama. Do kraja ove godine izvršit će se analiza o problemima i sastavu u društveno - političkim organizacijama kotara.

DRUŠTVENA KRONIKA NEODGOVORNA KRITIKA

Možda ste i sami bili ili svjedok ili žrtva sitnih ogovaranja, kao uzgrednih, ili lične netrpeljivosti po nekog iz vaše sredine, ogovaranja koja su se pretvorila u »principijelnu kritiku«, tako da oni neupućeni steknu veoma ružnu sliku o vama, i vjerujući intrigama (naravno ne poznajući ih) osuđuju vas iz čisto poštenih namjera.

Nešto se prvo kao suška: ovaj je takav i takav, on nezdravo utiče na cio kolektiv, rasipa društvena sredstva, odnosi se samovoljno, za njega ne postoji radničko samoupravljanje, poduzeće je zbog njegovog štetnog rada izgubilo tolike pare itd. Zatim se »udara« na svijest kolektiva koji takvog čovjeka »ne smije da trpi« u svojoj »sredini. I ta pričanja, kao u povjerenju, dobiju takav obim da ljudi počinju stvarno da razmišljaju o »pruženim argumentima« jer ne vjeruju da netko može toliko zaglibiti zbog nekih svojih ličnih pobuda i bezrazložno ocrniti drugoga i nanijeti tešku mrlju njegovom ugledu. Dolazi onda i do širih sastanaka da bi se stvari izvele na čistinu i vidjelo koliko u svemu tome ima istine. I često, zahvaljujući poštenju ogromne većine, stvari stvarno izbiju na čistinu i dode se do saznanja da nema ni devedeseti dio onoga zašto je optužen. Takvom čovjeku se daje puna satisfakcija, s njegovog imena je sprana ljaga, opet je postao dobar član kolektiva i vratilo se poštovanje prema njemu. To je u redu.

Ali, dešava se da se stvari ne raščiste do kraja. Jer za onoga koji je doveo do toga i koji je tko zna iz kakvih pobuda (zbog lične netrpeljivosti

ili nečeg drugog) iznosio teške laži i dovodio u teške psihičke krize svog druga iz kolektiva, da bi podvukao svoju savjestnost i istakao svoju ličnost, zar pošlje svega toga ima za njega još mjesta u tom kolektivu. Tko će mi vjerovati da taj isti čovjek neće nešto slično napraviti drugom prilikom. Međutim, nažalost, dešava se da takav čovjek dobije samo blag prijekor i ništa više. Na sreću, ne svuda, jer je dosta i takvih kolektiva koje stvari izvedu do kraja i riješe da jednem takvom čovjeku stvarno nema mjesta među njima.

Iznijet ćemo jedan primjer samo sa jednog sindikalnog sastanka. Predmet diskusije bila je štednja u poduzeću. Između ostalog bilo je riječi o upotrebi automobila poduzeća u privatne svrhe, s jednim upozorenjem da se s tom praksom prestane ukoliko je ima. Sasvim dobronamjerno. Ali jedan član kolektiva, koji inače nije baš mnogo aktivan kada je riječ o društvenom radu u poduzeću i van njega, ali je uvijek »principijelan« i voli da »dijeli savjete« i da »zaštićuje opće interese«, ali na izuzetan način, tako kako bi to samo njemu koristilo, digao je dva prsta i zatražio riječ i počeo:

»Drugovi, drug N. N. najviše koristi u našem poduzeću auto u privatne svrhe. Ja sam ga lično vidio tri puta kako se bez ikakve potrebe za poduzeće, vozio automobilom. Pitanje je koliko puta se još vozio, a da ja to nisam zapazio...«

A šta se ispostavilo na kraju. Taj N. N. se stvarno tri puta i više od tri puta vozio kolima poduzeća, ali svakog puta baš u interesu poduzeća. Jer, on je

veoma zauzet, dobar radnik, na poslu primjeran, i ne gleda na vrijeme kad ima nešto da završi, pa je u nekoliko mahova, smatrajući da je to normalno, (a i jeste normalno) uzeo kola, da bi otišao da na brzinu ruča kako bi se što prije vratio na posao koji nije čekao odlaganje. Nekoliko puta se vozio da bi svršio posao za poduzeće, ali pošto je to bilo van radnog vremena »principijelnom« kritičaru, koji nije htio da ulazi duže u stvari, bilo je to dovoljno da pokrene argumentiranu optužbu.

Sreća je ipak što je savjest kolektiva bila na većoj visini, pa je pravilno ocijenjena »greška« N. N. a s druge strane skinuta maska s lica jednog nazovi »dobronamjernog« druga.

Ovakvih pojava nema danas mnogo i to treba podvući kao pozitivnu stranu našeg društvenog razvitka i djelovanja onih pozitivnih snaga, koje kolektiv čine onim što treba da bude, očišćen od svih primjesa koje su strane našem društvu i prema tome nedopustive.

Ipak, tu i tamo, gdje te društvene snage nisu na visini, gdje je radničko samoupravljanje orijentirano uglavnom na postizanje materijalnih rezultata, a zapostavljen na račun toga onaj društveni aspekt koji tretira ljudske odnose, još ima sličnih pojava o kojima je bilo ovdje riječi. I Izato, u ovakvim kolektivima, možda bi vanjske društvene snage, zajedno s onima iz samog poduzeća ili ustanove, trebalo jače da djeluju, da pruže više pomoći, kako bi u ovakvim kolektivima nestalo sličnih, iako sporadičnih pojava.

Lj. Stojović

Šibenska luka

U susret konferenciji izvanblokovskih zemalja

Šefovi država i vlada

učesnica Beogradske konferencije

Modibo Keita

Predsjednik Republike Mali, prostrane i velike afričke zemlje, ima životni put sličan mnogim afričkim prvacima. Keita se vrlo rano posvetio borbi za nacionalno oslobođenje svoje zemlje. Skole završava u Francuskoj, ali se otuda vraća među svoje sunarodnjake da bi se posvetio plemenitom uč-

jednodušno rekao »ne!« izjavivši se protiv daljnjeg ostanaka u francuskim afričkim posjedima, jedno ime naglo se pojavilo na stranicama svjetske štampe, ime Seku Turea. Roden 1922. g. u jednom zabačenom gvinejskom selu, Seku Ture je najprije završio francusku misionarsku školu, a zatim se zaposlio kao pisar na pošti. Već u 22. godini pristupio je radničkim organizacijama u Gvineji i bio vrlo aktivan u sindikalnom pokretu. Seku Ture je jedan od osnivača i vođa Demokratske stranke Gvineje, koja je bila glavna oslobodilačka snaga zemlje. Novembra 1955. postao je gradonačelnik Konakrija, zatim poslanik Gvineje u francuskom parlamentu. Predsjednik Republike Gvineje (u okviru Francuske zajednice) postao je maja 1958. g. Zajedno s ostalim rukovodiocima Gvineje počinje da se bori protiv marksističke kurseve, pa je, kako sam kaže, zadržao marksističke poglede koje primjenjuje na gvinejske i afričke uvjete.

Haile Selasije

Car Etiopije rođen je 1892. u Hararu, gradu istoimene etiopske provincije. U toj provinciji njegov otac Makonen bio je guverner. Tadašnji vladar Etiopije, car Menelik II. čuvši da je mladi Tafari (tako se tada

teljskom pozivu. Još za vrijeme boravka u Francuskoj on pristupa Stranci afričke solidarnosti, koja je predstavljala općefričku političku organizaciju u francuskim afričkim posjedima. Istovremeno on razvija mnogostruku aktivnost u Sudanskoj uniji, osnovnoj političkoj organizaciji svoje zemlje. U to vrijeme Mali (ili francuski Sudan, kako se tada zvao) vodi borbu za stjecanje nezavisnosti. Ocjienivši da Keita uživa puno povjerenje stanovništva Sudana metopola nastoji da ga veže uz svoje ciljeve. Nakon poznatog De Gaullovog referenduma 1958. godine odlučeno je da se objedine Senegal i Sudan, jer se vjerovalo da će radikalizam stranke Modiba Keite biti sputan suradnjom sa profrancuski orijentiranim liderima Senegala. No desilo se suprotno. Umjesto da profrancuski Senegal razblaži Keitin radikalizam, revolucionarne ideje Sudanske unije počele su prodirati u Senegal. Federacija se »raspalala«. Sudan, tj. Mali nastupa otada samostalno na svjetskoj pozornici kao nezavisna zemlja.

zvaio Haile Selasije) vrlo talentiran naređuje njegovu ocu da ga dovede u Adis Abebu. Godine 1916. Zaudita, kćerka kralja Menelika postaje caricom a Tafari regentom. Otada se Tafari neumorno bori za reorganizaciju države, podizanje škola, bolnica i za ekonomski prosperitet zemlje. Godine 1928. ras Tafari postaje kralj Tafari, a dvije godine kasnije, poslije smrti carice Zaudite, on postaje carem pod vladarskim imenom Haile Selasije I.

Godine 1935. fašistička Italija započinje rat protiv Etiopije. No pojedini dijelovi zemlje nisu nikad bili okupirani. Etiopljani su nastavili oružanu borbu. 1941. Haile Selasije se vratio u zemlju i uz pomoć britanskih trupa potpuno oslobodio Etiopiju. Izvršivši veliki zadatak — oslobodenje zemlje — car Haile Selasije ubrzano radi na obnovi zemlje i razvoju njene privrede. Na vanjsko-političkom planu Etiopija razvija široku suradnju sa svim zemljama, dajući podršku idejama nevezivanja uz blokove.

Seku Ture

Kada je 28. septembra 1958. g. u francuskoj Gvineji narod

Dogovori o društvenom standardu u komuni

Ako se pogledaju podaci o broju zaposlenih za posljednjih desetak godina, onda se vidi da tempo porasta tog broja i gradskog stanovništva uopće premašuje u velikoj mjeri brzinu rasta u najvećem broju zemalja. Dok je, na primjer, u 1953. godini bilo 1.777.452 uposlena, taj broj se u 1959. godini popeo na 2.760. 713, a prošle godine samo u Makedoniji zaposlilo se još oko 150.000 lica. Za jednu deceniju, ili nešto malo više, došlo je, razumljivo i do daljeg odgovarajućeg porasta nepoljoprivrednog stanovništva, koje je još 1948. godine sačinjavalo 72 odsto, a 1960. 54 odsto ukupnog broja stanovnika, uz tendenciju daljeg rasta, koji svjedoči da će do 1965. godine, kako se predviđa, biti svega 45 odsto! Gradovi, znači, rastu veoma brzo, što svakako čini težim rješavanje izvjesnih problema društvenog standarda u njima, bez obzira na ogromna, i sve veća, ulaganja i u ovoj oblasti.

Već je bilo dosta riječi i o tome kako ti problemi izgledaju. U rješavanju stambenih pitanja, izgradnji škola, obezbjeđenju zanatskih usluga boljeg javnog saobraćaja, društvenoj ishrani i sličnom, uprkos tome što se dosta učinilo i čini, još mnogo osta-

je da se uradi. Nedavno se čulo da u Srbiji od 24 grada još u 8 gradova nema vodovoda, a u Hrvatskoj jedno veće mjesto nema vodovoda dok ga osam sela oko njega imaju. Dalje dok je broj zaposlenih žena za šest godina — između 1953. i 1960. godine — porastao od 411.439 na 736.598, i raste brže od broja uposlenih muškaraca, broj ustanova za dnevni boravak djece iznosi 942, što je za 58 više nego prije dvije godine, ali te ustanove imaju 69.911 šticenika, što je vrlo malo prema potrebama. Slični podaci o većoj ili manjoj nesrazmjeri između potreba i onoga što je na raspolaganju da se one zadovolje, mogu se naći i u drugim oblastima javnog života.

Na drugoj strani, stalno se mijenjaju i navike »starijih« i »novijih« građana. Rastu njihovi zahtjevi i svijest o pravima, uporedo s većim primanjima i svim kretanjima koja se bilježe u komunama. Otuda se, ponekad, događa da se čuju oštrije kritike na nedostatke u društvenom standardu u pojedinim komunama danas, kada se mnogo šta postiglo i u najmanjoj od njih, nego ranije, kada je svega bilo neuporedivo manje i u toj oblasti.

Sve to postavlja niz ekonomskih i društvenih problema pred sve činioce komune, s obzirom da su svi oni zainteresirani za te probleme.

Situacija je danas da postoji niz grana, ustanova, organizacija i društava — počev od narodnih odbora i radničkih savjeta do stambenih zajednica i društava za uređenje gradova — koji se bave tim pitanjima. Svaki od njih, s više ili manje uspjeha, doprinosi onom uočljivom napretku koji se i bilježi u svim gradovima. Ulažu se i velika sredstva. Na primjer, samo u Beogradu za jednu godinu osnivači su dali radničko — službeničkim restoranima dotaciju od 400 milijuna dinara. Međutim, činjenica je da među tim raznim društvenim činiocima u komunama, kad je riječ o rješavanju nekih problema, društvenog standarda, nema još dovoljno koordinacije u izgradivanju politike i ostvarivanju programa unapređenja društvenog standarda. Na nizu sastanaka u posljednje vrijeme ukazivano je na to — kako je, na primjer, rečeno na jednom autoritativnom političkom skupu — da je »u jednoj komuni neophodno da svi ti društveni činioći budu na određen način povezani među sobom ne samo kroz usmjeravanje društvenih planova nego i povremeno kroz dogovore o zajedničkim akcijama, kako bi koordinirano djelovali u istom pravcu«.

Ovo pitanje nije važno samo radi postizanja što boljih rezultata u daljnjem podizanju društvenog standarda, što će biti nesumnjiv rezultat bolje koordinacije, nego i za brži društveni razvitak samih komun.

USKORO PROPISI o useljavanju i iseljavanju

Kad danas razmatramo problem naše emigracije, političke i ekonomske, važno je da uočimo dvije činjenice:

prvo: sve je manje onih koji iz avanturizma ili sličnih pobuda prelaze preko granice,

drugo: došlo je do pozitivnih promjena u redovima političke emigracije koja se formirala poslije drugog svjetskog rata

To je, između ostalog, istaknuo potpredsjednik Saveznog izvršnog vijeća Aleksandar Ranković u nedavnom intervjuu redakciji »Politike«.

Naša vlada i javnost vodile su stalno računa o održavanju veza s našim iseljenicima. S druge strane, iseljeničke organizacije naših ljudi koji žive u različitim krajevima svijeta također su vršile napore u pravcu razvijanja svestrane suradnje naše zemlje sa narodima i državama u kojima žive ti naši iseljenici. Te organizacije razvijaju i gaje patriotska osjećanja iseljenika prema staroj domovini uz puno poštovanje zemlje u kojoj sada žive.

Naš je službeni stav također vodio oduvijek računa i o uvjetima kod kojima su se iseljavali ili emigrirali poslijeratni jugoslavenski iseljenici. Vlada FNRJ je uvijek naglašavala spremnost da pomogne onima koji žele da nađu pravi put. To je pridonijelo vraćanju velikog broja tzv. raseljenih lica, a mnogi sad sređuju svoju situaciju u zemljama u kojima žive, ali u isto vrijeme nastoje da održe dobre odnose sa FNR Jugoslavijom.

Naravno, to ne znači da su svi politički poslijeratni emigranti izmijenili svoj stav: neki teški ratni zločinci ili organizatori neprijateljske djelatnosti protiv nove Jugoslavije ne zaslužuju niti će biti uključeni u prihvataj sa strane FNRJ.

Naša diplomatska predstavništva u inozemstvu primaju godišnje oko 20.000 zahtjeva naših iseljenika kojima se traži pomoć iz zemlje. Slične molbe dobivaju naše ustanove u zemlji, bilo direktno od naših iseljenika u inozemstvu bilo od njihovih rođaka ili prijatelja u zemlji. Tu se obično radi o nabavljanju različitih dokumenata, i to ti ljudi uvijek dobivaju.

Drug Ranković je također rekao da oni koji dosad nisu regulirali svoje odnose prema FNRJ to mogu sad učiniti.

Svima onima, podvukao je drug Ranković, — koji budu regulirali svoj položaj u odnosu na FNRJ bit će omogućeno da normalno dolaze u posjet Jugoslaviji, kao što to uostalom redovno, iz godine u godinu, sve više čini veliki broj naših iseljenika. To će biti najbolji način da se na licu mjesta upoznaju sa stvarnošću i rezultatima koji su postignuti u novoj Jugoslaviji.

U istočnim zemljama također ima jugoslavenskih emigranata. To su većinom ekonomski iseljenici iz vremena između dva rata koji su ponekad usprkos tome što je na njih vršen jak pritisak ipak održali veze s domovinom, a mnogi od njih žele da se vrate. U istočnoevropskim zemljama ima također bivših pripadnika neprijateljskih vojnih formacija iz drugog svjetskog rata, i napokon, tamo ima emigranata iz vremena rezolucije Informbira. Među njima ima lica koja neprijateljski djeluju protiv naše zemlje, ali ima i takvih koji tako djeluju zbog toga što nisu stvarno upoznati sa stanjem u našoj zemlji. Posljednjima se također omogućava da reguliraju svoj državljanski status i položaj prema FNRJ.

Na kraju svog intervjua drug Ranković je izjavio da je u SIV-u već formirana komisija nadležnih saveznih organa uprave čiji je zadatak upravu u tome da pruže sva pitanja našeg iseljavanja i podnese odgovarajuće prijedloge.

Možemo očekivati, rekao je on, da će Savezno izvršno vijeće uskoro biti u mogućnosti da razmatra prijedloge propisa kojima bi bila regulirana pitanja koja se odnose bilo na iseljavanje ili useljavanje u našu zemlju.

To tim više što naši zakonji i pravni propisi, doneseni prvih godina nakon rata, zahvaćaju samo neke probleme s tog područja. Potrebno je ove propise uskladiti s našom dosadašnjom praksom i na taj način omogućiti efikasnije i potpunije reguliranje i normaliziranje položaja naših iseljenika.

Uz 20-godišnjicu ustanka

Pripreme za ustanak u Vodicama

Pripreme naroda za opći ustanak, za revoluciju, vršene su mnogo ranije, kroz mnoge sukobe s nenarodnim rezimima bivše Jugoslavije. O tome svjedoči žilav otpor naroda čuvarima tog trulog režima i sukobi u kojima su padale žrtve demonstranata u 1935. i drugim godinama prije 1941. Komunistička partija je stajala na čelu borbe masa u svim akcijama, štrajkovima i demonstracijama. U tim akcijama su se čelili borci i pripremali za konačan obračun — revoluciju.

U Vodicama se sakupilo oko 80 pušaka, 4 puškomitraljeza, desetak pištolja, 200 komada bombi i više hiljada pušanih metaka, koje su revolucioneri pripremali za oružani ustanak. To oružje i municija sakupilo se u danima kada se još nije govorilo o narodnooslobodilačkoj borbi, kada se još nije vidjelo pravio lice ni okupatora ni ustaša. Borba protiv okupatora je uslijedila u sklopu svega onoga što je trebalo rušiti. U maju i junu 1941. godine, kada smo vršili pripreme za borbu, kada smo učili skojevce i dobre omladince rukovanju oružjem, mislili smo samo na revoluciju, na onu revoluciju

Pise:

Milo Vlahov

za koju smo se odavno pripremali. Okupator je taktizirao jer mu je bio potreban mir na novom području. On je dobro znao kakvo je raspoloženje naroda. Znao je da komuniste i vršio je pripreme za njihovu likvidaciju. Mi smo znali namjere okupatora, pa smo se vrlo oprezno kretali. Zivjeli smo poluilegalno od njihova dolaska do druge polovine juna. Odmah 22. juna, kada se čulo da je napadnut SSSR, u velikom broju stupili smo u ilegalnost. Tada su počele brže pripreme za oružanu borbu. Naš Mjesni komite KPH Vodičice sastajao se vrlo često. Formirali smo Vojno - revolucionarni komitet od 3 druga i odmah mu dali zadatak da razmotri koji bi sve borci došli u obzir kao prva udarna snaga, a to su trebali biti članovi KP, dobri skojevci koji su naučili rukovati oružjem, kandidati i dobri simpatizeri koji su već provjereni u manjim akcijama.

Dana 11. VII 1941. godine sastao se na zatonskom terenu naš Sektorski komitet (pod ovaj Komitet su spadali mjesni komiteti Vodiča, Zatonja i Tribunja). Sastanku je prisustvovalo 5 članova tog komiteta, po jedan član iz vojno-revolucionarnih komiteta sa tog područja i politički sekretar Okružnog komiteta za sjevernu Dalmaciju, pokojni Ante Jurlin »Marko«. Drug Jurlin je govorio o političkoj situaciji, a nakon toga je prenio na nas odluku Pokrajinskog komiteta KPH za Dalmaciju (jer je on bio član PK-a) da se izvrše sve pripreme za opći narodni ustanak, da se dobro provjeri sve ljudstvo, na koje se računa da će poći s nama u borbu. Govorio je o odluci CK KPJ za opći narodni ustanak, koju smo bili već dobili i s njom se upoznali. Zatim je iznio podatke o našim snagama u gradu Šibeniku i u selima šibenske okolice. Svi smo bili oduševljeni za borbu. Odlučeno je da se u najskorije vrijeme pozovu na određena mjesta svi oni drugovi na koje se računa da će poći s nama u borbu i da se o tome s njima razgovara. Također je zaključeno da se pregleda, očisti i spremi na dohvrat svu oružje s kojim se raspolaze i da se nastoje dobiti i ono koje se nalazi kod pojedinaca, pa da se spremi u naše provizorne magazine. Sastanak s borcima predviđen je u noći između 15. i 16. jula.

Naš vojno-revolucionarni komitet sastao se drugi dan tj. 20. jula. Ponovo smo preispitali koji bi sve drugovi mogli doći u obzir za prve borbene redove. Nabrojili smo ih oko 150. Među njima smo pronašli 12 drugova koji mogu

biti desetari, jer imaju nešto vojnog znanja i autoriteta na određeni krug ljudi. Desetare smo pozvali na sastanak 14. jula. Tom prilikom smo zajedno s njima raspravljali o svim predviđenim borbama i napravili raspored po desetinama, onako kako su oni predlagali da je zgodnije zbog pozivanja na zbornu mjesto. Dogovorili smo se da se za sutradan pozovu svi predviđeni borci na 3 zborna mjesta i to po vodovima, onako kako smo ranije odredili. Svaki vod je imao 4 desetine, a svaka desetina 12 do 15 boraca.

Noć između 15. i 16. jula najbolje nam je odgovarala zbog toga što je bio običaj da vjernici te noći idu na hodočašće gospi od Karmena na Okit, pa je moglo biti najmanje sumnjivo što iz mjesta ide i oko 150 boraca. Zbornu mjesto za I vod određen je Kurtovac Rade Jakovljevića, za II vod gaj braće Crljenak, a za III vod gaj poviše Pamukovića. Desetari su svesrdno prihvatili zadatak i obećali da će sigurno obavijestiti sve borce u toku posljednjepodneva i sutradan.

U noći između 15. i 16. jula, oko 22 sata došli smo kod I voda. Našli smo na okupu sve druge koje su bili predviđeni. To su nam raportirali desetari. Kod tih drugova vladalo je vedro raspoloženje. Neki su sobom donijeli torbe s hranom i pićem u namjeri da odmah idu u borbu. Tada smo im objasnili zbog čega smo ih pozvali. Naime, rekli smo im kako je kucnuo čas da se ide u borbu, pa smo htjeli provjeriti s kakvim snagama raspoložemo. Objasnili smo im političku situaciju, koja je vrlo ozbiljna i da svakog časa možemo biti pozvani u borbu. Rekli smo im da nakon povratka kućama budu spremni. Zaključeno je da budu stalno u vezi sa svojim desetarima i da se ne udaljavaju iz mjesta, a da o tome ne obavijeste svoga desetara.

Mnogima je bilo jako krivo što su se morali vraćati obitelji s kojom su se već jednom pozdravili. Mnogi drugovi su nam tada postavljali pitanja kad se misli krenuti u borbu. Niti jedan se nije javio da ga se oslobodi, iako im je bilo rečeno da se slobodno jave oni koji smatraju da nisu sposobni iz bilo kojih razloga da podu u borbu. Slično je bilo stanje i kod drugog voda. Međutim, kod trećeg voda raspoloženje su pokvarili oni drugovi koji su bili u Bribirskim Mostinama kod »Kokana« pa saznali da on nema nikakvu vojsku, niti ima namjeru da se stavi Partiji na raspoloženje za borbu protiv okupatora. I borci trećeg voda su bili uvjereni da će se uskoro poći u borbu.

Te noći je izvršena mobilizacija najposobnijih snaga za borbu (50% čitavog stanovništva). U normalnim prilikama, odnosno u ratnom stanju kada se vrši mobilizacija, brujaju čitavo selo, kukaju žene i djeca, žandari i policija energično uređuje, a sada okupatorske snage u Vodicama i njihovi doušnici ustaše, nisu uspjele saznati što se događalo. 150 pozvanih boraca došlo je na zbornu mjesto u šumu daleko od sela i vratilo se svojim kućama spremni da u svaki čas prihvate oružje i da se bore za svoje oslobodenje. Smotra boračkih snaga Vodiča nije zatajala ni kasnije. Privrženost naroda sela Vodiča Komunističkoj partiji Jugoslavije i drugu Titu pokazuje očito i ovaj podatak: u oružanoj borbi učestvovalo je 684 borca, od čega je ostavilo svoje živote na raznim ratištima širom naše domovine 268 drugova i drugarica.

Te iste noći, prema onome što smo kasnije saznali, bila je izvršena borbena smotra u Šibeniku, Tribunju, Zatonu i Betini. U Prvicu Lučić i Šepurini je oko 80 boraca sa cijelom ratnom spremom prešlo je u 4 broda na Srimu, odlučni da se više ne vraćaju kućama. Na njih je povratak kući jako teško djelovao. Ni za tu mobilizaciju neprijatelj nije saznao. To najbolje govori o tome kolika je bila privrženost čitavog naroda ovog kraja Komunističkoj partiji Jugoslavije.

FINANCIRANJE zdravstvene službe

Na savjetovanju, koje je prošlog tjedna održano u prostorijama Društvenog doma, prisustvovali su predstavnici narodnih odbora općina i zdravstvenih ustanova s područja šibenskog kotara. Ovo savjetovanje imalo je za cilj da utvrdi probleme i način financiranja zdravstvene službe. Na osnovu podataka Kotarskog zavoda za socijalno osiguranje za zdravstvenu zaštitu osiguranih dodijeljena su sredstva u vrijednosti od 831 milijun dinara. Tom prilikom je utvrđeno da će prema programima o liječenju u ovoj godini zdravstvene ustanove potraživati neš-

to više od milijardu dinara ili 30 posto više nego što raspoložu sredstvima. Nakon analize o stanju Fonda za zdravstveno osiguranje poljoprivrednika utvrđeno je da narodni odbori općina dužuju zdravstvenoj službi blizu 40.000.000 dinara. Osim Šibenika, Knina i djelomično Oklaja, ostali narodni odbori općina uplatili su u ovaj Fond veoma neznatne iznose. U tom smislu usvojeni su neki zaključci kako bi došlo do podmirjenja dosad neizvršenih obaveza prema Fondu. Na ovom sastanku bilo je također riječi o pripremama na provođenju u život Zakona o organizaciji Državnog osiguravajućeg zavoda.

Rad narodnih odbora na našem kotaru

Aanalizirajući rad narodnih odbora općina na našem kotaru dolazi se do zaključka, da su oni u prošloj godini dosta uspješno obavili brojne poslove. Uzevši u cjelinu, narodni odbori su ostvarili znatan napredak u pogledu širine zahvaćanja problematike i poboljšanja kvaliteta rada. Kao pozitivnu činjenicu treba istaknuti da su narodni odbori općina, za razliku od prijašnjih godina, uspjeli da se u većoj mjeri približe građanima, ustanovama javnih službi i privrednim organizacijama na svom području, što je, bez sumnje, imalo pozitivnog odraza na uspostavljanje sistematskog i boljeg kontakta za suradnju. Takva suradnja ujedno je doprinijela da su narodni odbori općina i njihovi organi donosili razne odluke i druge akte, za koje su građani, organizacije i ustanove, u datom vremenskom razdoblju, bili najviše zainteresirani.

Međutim, bilo bi iluzorno tvrditi da su narodni odbori općina zahvatili sve probleme i zadatke i da su ih s uspjehom i bez grešaka rješavali, kao i to da su svi narodni odbori postigli podjednake uspjehe. Ovim se, naravno, konstatira napredak što su ga općine ostvarile u poređenju sa ranijim godinama. Sigurno je, da uglavnom svi narodni odbori, neki manje, a neki više, trebaju još mnogo učiniti da bi građani na njihovom području bili zadovoljni radom svog odbora.

U vezi s tim potrebno je ukazati i na problem neaktivnosti jednog dijela odbornika, što naročito dolazi do izražaja kod izostanaka sa sjednica narodnih odbora. Tako, na primjer, najviše izostanaka bilo je u prošloj godini na sjednici Općinskog vijeća Skradin, gdje je prosječno izostajalo 32% odbornika, dok je najmanje izostanaka bilo na sjednicama Općinskog vijeća Vodice, tj. prosječno svega 12%. U prošloj godini na sjednicama Vijeća proizvođača u Kistanjama prosječno je izostalo 42% odbornika, a najmanje na općini Tijesno 12%.

I ove godine bilo je, iako manjih slučajeva, kod nekih odbora da su izostanci bili čak i veći tako da je potrebni kvorum jedva bio zadovoljen, a neke su sjednice čak morale biti odgađane zbog nedovoljnog broja odbornika. To svakako govori da je potrebno posvetiti znatno veću pažnju otklanjanju ovih slabosti.

U vezi s razvojem općina, javljaju se, što je i razumljivo, uza sav napredak i mnogi problemi. U prvom redu tu je problem tzv. manjih općina na našem području. O tome postoje različita mišljenja. Jedni smatraju, da bi bilo bolje da se te manje općine spoje, već prema tome gdje gravitiraju, jer da bi one na taj način bolje napredovale. To se opravdava uglavnom zbog toga, što ove općine nemaju dovoljno jaku ekonomsku osnovu, a neke je ni u perspektivi neće imati radi čega nisu u stanju da uspješno rješavaju sva pitanja komune.

Drugi misle da ove općine ne bi trebalo spajati i za to iznose razne argumente: kako su za ovih nekoliko godina ipak napredovale, kako se u njihovim centrima odvija sav društveno - politički život, zatim da bi se njihovim spajanjem smanjio broj građana koji sudjeluju u radu narodnog odbora, onda kako treba malo sačekati da se vidi kako će to drugi kotari učiniti, da na problem ovih općina ne bi trebalo gledati statistički — kakva je današnja ekonomska osnova, već dinamički tj. kakva će njihova ekonomska osnova biti u narednih 10 ili više godina itd.

Neovisno o različitim mišljenjima, polazeći od konkretnih uslova našeg kotara, problem očigledno postoji i neophodno je potrebno da ga se proučava. Čini se da su kod nas ipak sazreli uslovi za kompleksnu razradu tog problema, jer postoji razrađen elaborat u kojem su sadržani svi potrebni elementi radi konačnog zauzimanja jedinstvenog stava u tom pitanju. Elaborat će omogućiti da se problem razmotri ne samo s ekonomskog već i s ostalih stanovišta: društvenog socijalnog itd. i u sklopu s dinamikom, perspektivom i uslovima pojedinog područja, polazeći od uloge komune kao osnovne ćelije našeg društva.

turizam Suzbijanje nadriobrta

U SIBENIKU JE NEDAVNO boravila američka filmska ekipa sa glavnim direktorom Mr. G. Hooperom. Američki snimatelji bili su gosti Turističkog saveza Jugoslavije i snimali su color film o Jugoslaviji. U Sibeniku su snimali neke detalje na katedrali, a u Zlarinu narodnu nošnju i preradu koralja.

NA OTOK PRVIĆ stigla je grupa izviđača iz raznih krajeva naše zemlje. Oni će boraviti 15 dana, a nakon toga stići će druga smjena od 300 izviđača.

U VODICAMA je nedavno otvorena ljetna bašta kapaciteta 400 sjedišta. Bašta je dio nove restauracije koja je u izgradnji. Investicije za kompletno uređenje ovog objekta iznosi 15 milijuna dinara.

TURISTIČKO DRUŠTVO Sibenik započelo je sa postavljanjem informativnih tabela u gradu. Troškovi za uređenje ovog vida informativne službe iznose 150.000 dinara.

U SKRADINU je nedavno otvoreno novo kupalište sa kabinama. Na kupalištu se također nalazi mali buffet. NO općine dao je kupalište na upravljanje Turističkom društvu Skradin.

AGENCIJA JADROLINIJE u Sibeniku uvelo je novu redovnu izletničku prugu na relaciji Sibenik — Zlarin — Prvić Luka — Šepurina i Vodice. Prugu će održavati motorni brod »Ivan Gundulić« kapaciteta 250 putnika, a saobraćat će utorkom, četvrtkom i petkom sa polaskom u 8 sati.

ZAGREBAČKA PIVOVARA i tvornica slada — pogon Sibenik samo za 6 mjeseci ove godine opskrblila je područje kotara Sibenik sa 4.748 hektolitara piva i na taj način premašila prošlogodišnju isporuku za 978 hektolitara ili 33% više.

Zanatsko - komunalna komora za naš kotar organizira uskoro sastanak sa svim tržnim inspektorima sa područja kotara. Na sastanku će se raspravljati o nadriobrtu koji je na našem području, u posljednje vrijeme, uhvatio velikog maha. Te pojave najčešće se osjećaju u građevinarstvu, posebno u stolarskoj i zidarskoj radinosti. Radnici zaposleni u građevinskim i drvopredavačkim privrednim organizacijama u slobodno vrijeme obavljaju radove milijunske vrijednosti, upošljavaju radnu snagu nekontrolirano od nadležnih organa, a sve to u vidu tzv. »dopunskog rada«.

Nadriobrta se pojavljuje i u elektroinstalaterskoj radinosti, međutim, Komora ga suzbija u sporazumu s Električnim poduzećem u Sibeniku na taj način što poduzeće ne odobrava priključak novosagrađenog stambenog ob-

U ORLIČU ŽETVA VISOKORODNE PŠENICE

U izvjesnoj fazi opadanja interesa pa i inicijative nekih poljoprivrednih organizacija oko uzgoja novih sorti ratarskih kultura, treba istaknuti nastojanje poljoprivredne zadruge Orlič — Markovac, koja je već u sezoni 1960 — 1961. uspjela uzgojiti visokorodnu pšenicu u kooperaciji sa članovima zadruge. Pšenica je bila posijana na 4 hektara oranične površine. Nedavno je žetva završena i prinos je zadovoljio. Dobiveno je 3000 kg pšenice po 1 hektaru. (m)

U KNINU I GOLUBIČU ZAVRŠENA ŽETVA LAVANDE

U prošloj sedmici u Kninu i Golubiču završena je žetva lavande. Dobiveni prinos bit će upućen na preradu radi destiliranja. Kako lavandi nije bila pružena odgovarajuća njega u toku njenog vegetacionog perioda, prinos ipak zadovoljiva. (m)

Pripreme za proslavu u Plavnu

U toku su obimne pripreme za centralnu proslavu Dana ustanka naroda Hrvatske, koja će se za područje Kninske općine održati u Plavnu.

Do dana proslave u Plavnu će se dosta toga urediti kako bi mjesto na tromedju što bolje prihvatilo velik broj učesnika i gostiju, a predviđa se da će ih biti preko 5000. U prvom redu to će se odraziti na neke komunalne radove kao što su osposobljavanje puta Knin - Plavno i uređenje drugih prilaznih puteva, zatim dovršenje radova na izgrad-

Priredbe u čast 20-godišnjice ustanka

U organizaciji Doma JNA, 21. jula u Kninu će biti održana priredba pod nazivom »Crveni cvjetovi«, kao scenska adaptacija prozih i poetskih tekstova starijih i suvremenih jugoslavenskih pisaca. Ovaj recital je posvećen 20-godišnjici narodnog ustanka. Tekst je priredio Milan Đoković, direktor Kolarčevog univerziteta a režijski je postavio Bojan Stupica, redatelj Narodnog pozorišta u Beogradu. Program će izvesti Mira Stupica, Divna Đoković, Ksenija Jovanović, Vasa Pantelić, Milan Puzić, Branislav Jerinić i drugi članovi beogradskog Narodnog pozorišta. (m)

nji spomen - ambulante (Zdravstvena stanica) i još nekih manjih lokalnih objekata. Također se radi na uređenju prostora kod Vundukova mosta, gdje će se organizirati narodno veselje i podignuti štandovi za prehranu učesnika proslave.

Uoči dana proslave u Plavnu će se organizirati prikazivanje filmova s temom iz narodne revolucije.

Za vrijeme proslave na spomen - ambulanti u Plavnu bit će otkrivene dvije spomen - ploče. Jedna općinskog odbora za proslavu, kojom će se obilježiti značajni događaji koji su se odigrali na tom području. Tu su već 27. jula 1941. ispaljene prve ustaničke puške u Kninskoj krajini i izvršeno likvidiranje neprijateljske oružničke postaje, zatim je osnovana plavanjska četa i formiran bataljon »Branko Vladušić«. Na drugoj ploči, koju podiže selo Plavno, bit će upisana imena palih boraca i žrtava fašističkog terora.

Tom prilikom u Plavnu će se održati veliki narodni zbor na kome će govoriti istaknuti prvoborci ovog kraja i druge ličnosti koje su pozvane, na proslavu. Tako je upućen poziv Maksu Bačiću, Miki Tripalu, te narodnim herojima Joši Durbabi i Stevi Opačiću.

Pored naroda kninske općine, proslavi u Plavnom prisustvovat će i delegacije susjednih komuna. (m)

PROBLEM STRUČNIH ŠKOLA U KNINU

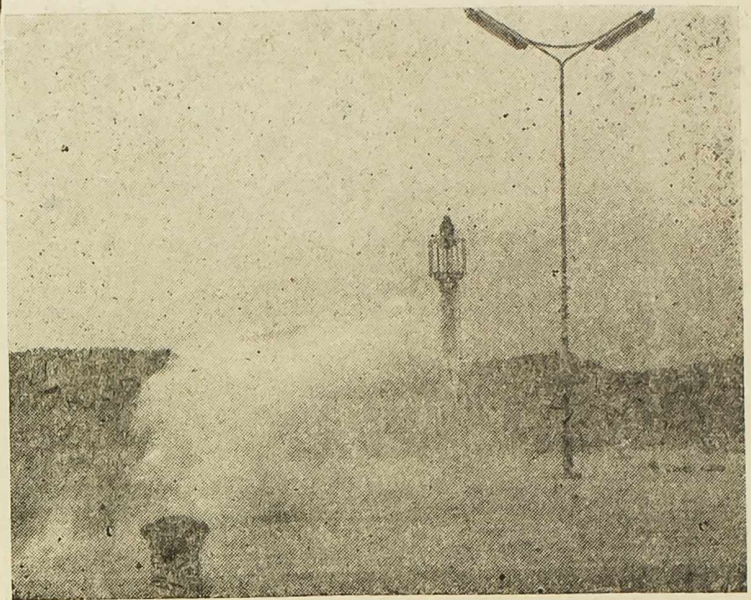
Kuda svake godine sa nekoliko stotina svršenih učenika osnovnih škola? To je problem i roditelja i kninske komune.

Ozbiljan problem koji zahtijeva što brže rješenje čak i do početka ove školske godine. U samom Kninu nema stručnih škola. Postoji Poljoprivredna škola s praktičnom obukom za kvalificirane radnike ratarskog i stočarskog smjera, ali za tu školu nema interesenata. Škola učenika u privredi može u najmanjoj mjeri doprinijeti rješenju ovog problema.

Komisija Narodnog odbora općine, koja izučava ovaj aktuelan

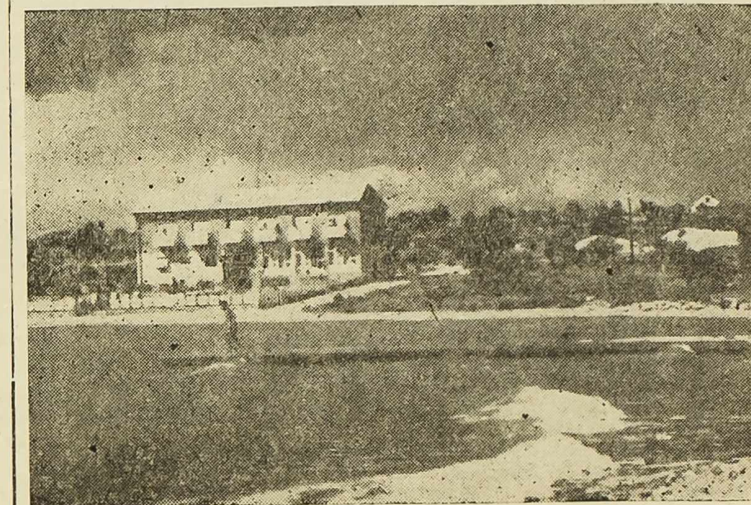
problem, sastala se više puta. U toku njezinog rada formirani su neki prijedlozi. Ima ih veoma prihvatljivih, kao što su, pored ostalih, osnivanje odjeljenja Srednje ekonomske škole pri kninskoj Gimnaziji ili pedagoškog odjeljenja. Ne odbacuje se mogućnost i kombinacije odjeljenja Srednje ekonomske škole i Srednje upravne škole. Postoji i prijedlog dizanja Poljoprivredne škole na rang Srednje poljoprivredne škole. Nešto će ipak od toga biti. Svi su za to zainteresirani i roditelji i komuna. Uskoro će situacija stručnog školstva u Kninu biti mnogo jasnija. (m)

M O R E

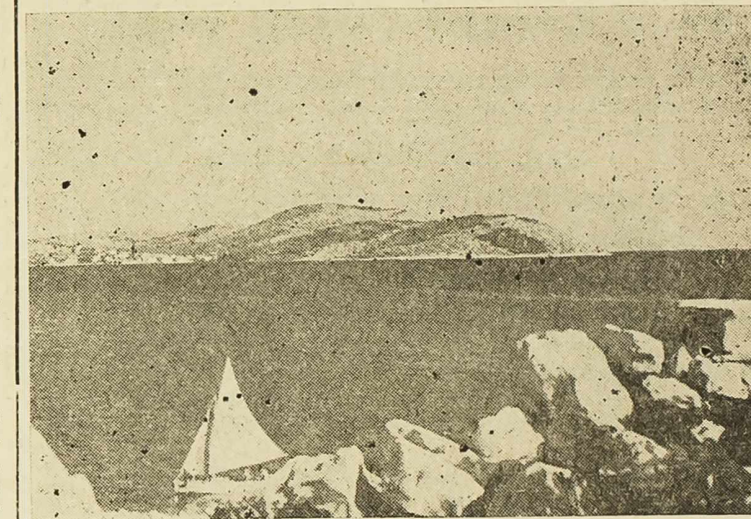

Možda ništa ne utječe na naše raspoloženje toliko snažno i u tolikoj mjeri koliko more. Ono nas zna razveseliti i rastužiti. Kad ga vidimo za vrijeme oluje razbješnelog i zahuktalog, osjećamo prema njemu strahopoštovanje i divimo se prizoru njegove snage.

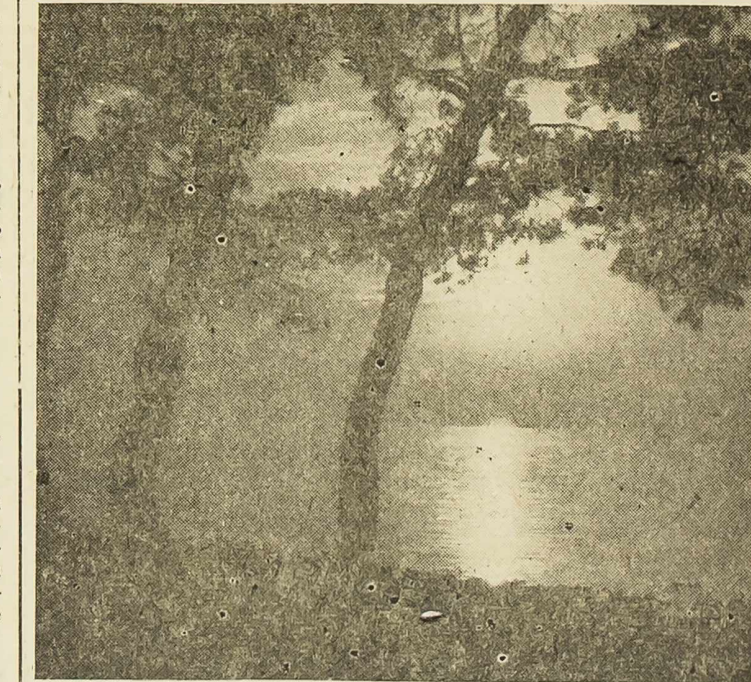
More ponekad znači život, ponekad opet, razaranje i pustoš.

Ljeto i čitava priroda lijepi su samo onda, kada je more mirno i kada je nebo bez oblaka. No promjena može nastupiti sasvim brzo i neočekivano. Ljudi se tada povuku pred nepogodom koja nailazi. Plaže opuste, a kupanje u tim časovima predstavlja mali podvig.

Nakon olujnog ljetnog dana, obično nastupi toplo i sunčano jutro. Jedinstveni kontrasti boja mora i kamena, ljepote morskih krajolika privlače nas svojom snagom. Krstareći jedrilicom između otoka i grebena, uvijek pronademo ponešto novo i uvijek doživimo po koji novi utisak.

Pučina za vrijeme popodnevnih sparine. Sumaglica u daljini kao da spaja na horizontu more i nebo. Ovo su trenuci, kada nas more najviše privlači. Sve je tako mirno i nepomično. Kao da se umorio dan. A kada sunce zađe i njegovo svjetlo zamijene blijede mjesecove sjene, more nam se čini kao nepregledna živa masa, koja se ugiba pod laganim večernjim vjetrovom. Ono nam se uvijek iznova skriva, čuvajući ljubomorno svoje tajne.

Tekst i snimci J. Čelar

MONTAŽA DALEKOVIDA ZAGREB — SPLIT

Prošle nedjelje na području našeg kotara vršena je montaža 220 kilovoltnog dalekovoda Zagreb — Split i to na krležanju linije dalekovoda Miljacka — Knin. Zbog tih radova u Kninu i okolici obustavljena je dostava električne energije u trajanju od oko 12 sati. (m)

U KNINU RADNJA ZA SAMOPOSLUŽIVANJE

U Kninu se ulažu naporu za unapređenje i modernizaciju trgovine. Tako je nedavno otvorena radnja za samoposluživanje koja je prva radnja takve vrste na području čitavog našeg kotara.

Radnju je otvorilo Trgovačko poduzeće »Jadran« u vrlo lijepim prostorijama novogradnje jedne željezničke zgrade u sjevernom dijelu grada. Dosadašnji rezultat rada u prodavaonici za samoposluživanje su veoma dobri. Svečanom otvorenju ove suvremene prodavaonice prisustvovali su predstavnici odjela za privredu NO kotara i kninske općine kao i Trgovinske komore kotara. (m)

u privrednim organizacijama. Takve pojave susreću se naročito u Kninu i Drnišu, a ima ih i u Sibeniku. I ovaj oblik rada po-prima sve veće razmjere.

Tome mnogo doprinose i NO općina pri licitacijama ili manjim radovima, kad ih izvadaju u vlastitoj režiji, jer odbacuju ponude zanatskih privrednih organizacija i ovlaštenih zanatlija. To oni opravdavaju time što su nadriobrtnici »jeftiniji«. Ovakvi nazorj lokalnih organa ne doprinose razvoju i unapređenju zanatstva. Podržavanje nadriobrta zasnovanog na nestručnosti, spekulaciji i izbjegavanju vršenja obaveza prema zajednici, a iz ovog proističe »jeftinoća«, pogada lokalno zanatstvo. Osim toga i izrečene kazne nadriobrtnicima su vrlo blage, tako da one ne utječu na suzbijanje nadriobrta.

Nadriobrta je postao ne samo kočnica za uspješan razvoj zanatstva, već i vidna opasnost po interese komune i zajednice, pa je zbog toga krajnje vrijeme da se o suzbijanju nadriobrta povede više računa.

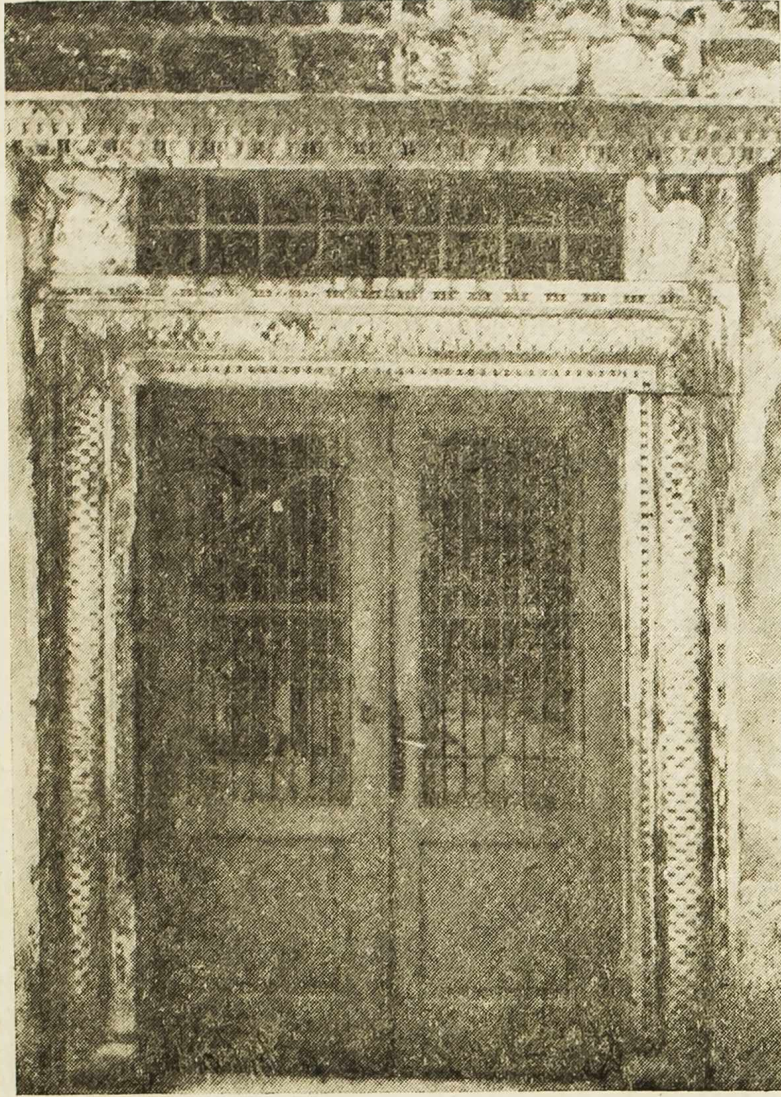
M. Orlović

U MURTERU SVE VIŠE GOSTIJU

U Murteru je iz dana u dan sve više gostiju. Prema najnovijim podacima Turističkog društva u prvoj polovini srpnja u Murteru ljetujući preko 1200 osoba ne računajući u taj broj one koji u prolazu samo navrate u Murter.

Iako je u početku izgledalo da će ovogodišnja turistička sezona podbaciti, ipak je zabilježen veći broj gostiju nego što ih je bilo u isto vrijeme prošle godine. Još nisu iskorišteni svi kapaciteti u Murteru, ali se to uskoro očekuje. Do sada je, prema evidenciji Turističkog društva u Murteru zabilježeno oko 28.000 noćenja. (OJ)

Historijski spomenici

Slika prikazuje jedan od rijetko sačuvanih portala sa šibenskih kuća. Radi se o portalu sa palače obitelji Draganića, koja se nalazi kod današnje tzv. Male lože. Ranije su na ovoj kući bila takova četiri portala, koje je izradio majstor Petar Berčić, ali su tokom vremena nestali, bilo da su uklonjeni ili porušeni. Ostao je samo ovaj jedan u kojemu su sada vrata mesarnice.

Portal nema osobitu umjetničku vrijednost i više predstavlja solidan obrtnički rad. Sagrađen je polovinom XV vijeka, u vrijeme gradnje šibenske katedrale. Petar Berčić je, štoviše, bio radnik kod Jurja Dalmatina, koji ga je angažirao na gradnji katedrale. Međutim, mnogi radnici i majstori morali su raditi naokolo po gradu u razdobljima kada na katedrali nije bilo dosta posla uslijed finansijskih teškoća.

Obitelj Draganić imala je pored ove palače na Maloj loži još jednu veliku zgradu i to onu u kojoj se sada nalaze prostorije pjevačkog društva »Kolo«. Ona prva je, međutim, daleko bolje sačuvana.

J. Celar

Razgovor sa šefom Dječjeg dispanzera dr Nikolom Simovićem EPIDEMIJA HRIPAVCA

U gradu i na području šibenske općine oboljelo je oko 120 djece od hripavca. Iako su oboljenja lakše naravi ipak se ona ne bi smjela olako shvatiti. Pošto se tu radi o blažoj epidemiji hripavca, koja bi nepažnjom naročito roditelja, mogla zahvatiti mnogo veći broj mališana zamolili smo šefa Dječjeg dispanzera dra Nikolu Simovića da odgovori na nekoliko pitanja u vezi te dječje bolesti.

Koliko ima slučajeva oboljenja na našem području?
— Ove godine pojavio se kašalj hripavac u mnogim selima našeg kotara, pa i u samom Šibeniku. Od početka maja do sada u općini i gradu Šibeniku pojavilo se 100—120 slučajeva hripavca. Ovaj kašalj nije tako teške naravi ako ga uporedimo s onim iz ranijih godina, kad djeca nijesu bila vakcinirana protiv hripavca. Slučajevi su lakše naravi, ali ipak ih se ne smije o-malovažavati. Uglavnom mislim da je vakcinacija puno pomogla i zaštitila mnoge, pa je treba i unaprijed provodati.

Da li je to velik broj u odnosu na ranije godine?

— Ovogodišnja epidemija hripavca prilično nas je iznenadila. Već 1/2 godinu imali smo tek po koji — sporadični slučaj hripavca i mislili smo da je to za-služga vakcinacije i da će hripavac potpuno nestati. Vakcinacija protiv dječje paralize, koja je mnogo opasnija od hripavca, spriječila nas je da većina djece nije primila treću i četvrtu vakc-ininu protiv hripavca. A i dvije doze injekcija učinile su mnogo i nema niti jedan smrtni slučaj od hripavca. Sa trećom dozom bilo bi još i bolje. Vjerujem da mnoga djeca, koja su redovito vakcinirana, nijesu uopće oboljela. U godinama prije vakc-inacije, epidemije bi bile u mnogo jačim razmjerima i mnogo opasnije.

Uzrok, da 1/2 godinu nije bilo hripavca i da je u ovoj godini nastupio u jačoj mjeri, leži u samoj naravi zaraznih bolesti. U nekim godinama epidemija je jaka, dok se u drugim pokaže tek po koji sporadični slučaj. Godine starosti ne igraju ulogu u oboljavanju. Može oboljeti do-jenčad, doškolska i školska dje-ca — kao i odrasli. To znači — svi oni koji nisu preboljeli hri-pavac. Sada imamo bolesnih naj-više doškolske djece, a prilično i dojenčadi.

Infekcijom. Infekcioznost je naj-veća u početku bolesti. Nakon šest do osam sedmica, od početka bolesti, nema više opasnosti od zaraze, iako kašalj još traje.

Da spriječimo epidemiju po-trebno je da se majke drže slije-dećih savjeta:

1. Treba nastojati da se dojenčad i mala djeca zaštite od do-dira, razgovora, igranja, ljublje-nja itd. jednog s drugim.
2. U kataralnom stadiju, dakle, u početku samog oboljenja, kad još ne znamo da je dijete zaraženo i uopće prije nego se pojavi bolest — djeca najčešće zaraze jedan — drugog. Za vri-jeme epidemije treba spriječiti da dolaze u dodir jedno s dru-gim, osim onih koji su hripavac već preboljeli. Trebamo posveiti pažnju svima a osobito dojenča-di, jer oni lako uhvate, a najte-že prebole.
3. U obiteljima gdje je makar jedno dijete bolesno od hripavca, treba dojenčad zaštititi potpu-nom izolacijom u posebnu sobu, gdje druga djeca ne smiju dolaziti.
4. Djeca koja boluju od hri-pavca, ne smiju za vrijeme od šest sedmica pohađati obdaništa, škole itd.

5. Dijete koje boluje od hri-pavca treba da što više boravi na čistom zraku i da se dobro hrani. Ako kod kašlja hranu po-vrati, onda se pričekaj dok kašalj prestane i odmah nakon to-ga dade se obrok ponovo.

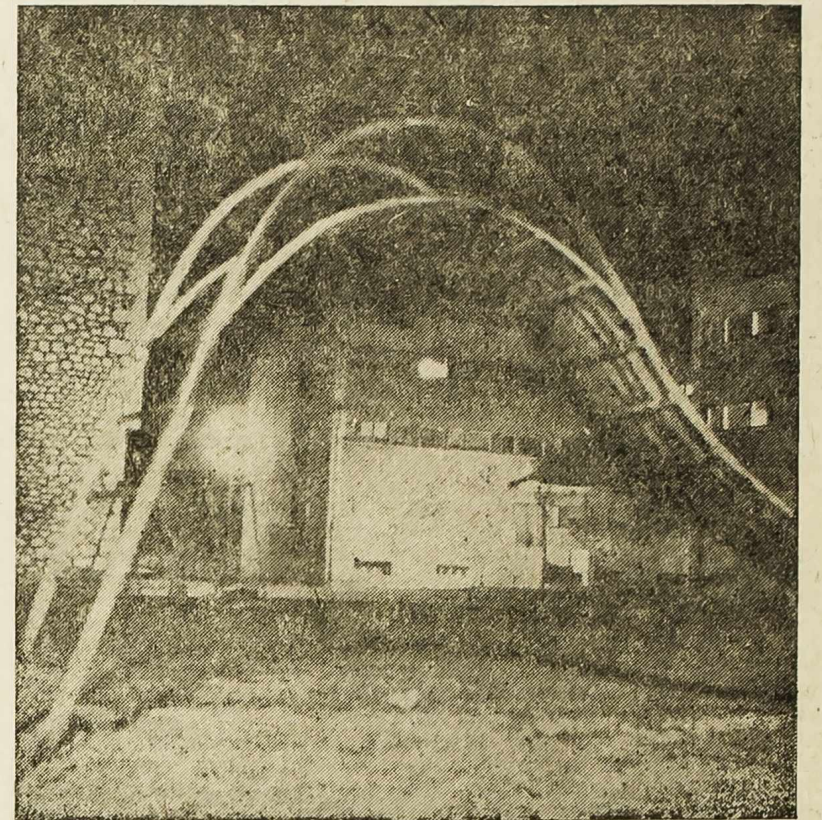
6. Djecu i dojenčad treba dovo-diti na zaštitnu vakcinaciju protiv zaraznih bolesti, jer se ona pokazala korisnom.

7. Ako je dijete već bolesno od hripavca, roditelji kod dolas-ka na dječji dispanzer ne smiju miješati svoje dijete s ostalima. Trebaju se odmah javiti liječni-

ku ili personalu dječjeg dispanz-era, te izjaviti svoju sumnju. Dijete će biti odmah izolirano, pregledano, dobit će lijek i sa-vjete. Zalosno je, da se mnoge majke ne drže ovih uputa već njojovoj djeci biti bolje — a is-gotovo zlonamjerno miješaju bo-

lesnu djecu sa zdravom i tako šire zarazu.

Na kraju, zamolio bih sve maj-ke, da se strogo drže gornjih sa-vjeta, jer će samo na taj način njihovoj djeci biti bolje — a is-gotovo i njima samima.

Šibenik: nove stambene zgrade

film

Posljednja obala

AMERIČKI FILM. REŽIJA: STANLEY KRAMMER

U glavnim ulogama: Gregory Peck, Ava Gardner, Anthony Perkins, Fred Astaire.

Velik je i snažan ovaj film, kojim se još jednom dokazuje kako je moguće umjetnički ras-pravljeni o najglavnijim i naj-sudbonosnijim pitanjima da-našnjice.

Poruka je filma da bude od-stranjena opasnost nuklearnog rata što prijeti čovječanstvu.

U njemu nismo vidjeli ek-splorzije atomskih i hidrogen-skih bomba i gigantski oblak - pečurku, koji nosi smrt, nismo vidjeli umiranje ljudi u teš-kim mukama od radijacije, ni-smo vidjeli ruševine gradova, ali sve smo to osjetili i doživ-jeli.

Stravičan je San Francisco: grad čitav, a u njemu ni žive duše, sve pomrlo, prometala stoji ukočena. Kapetan pod-mornice o svojoj ženi i djeci govori kao da su živi, iako zna da ih je odnio atomski rat, jer toliko su se voljeli i život im je bio lijep da ne može vjero-vati da su mrtvi. Sjeverna zem-ljina polutka je uništena atom-skim ratom, a na južnoj, u Au-straliji sa stravom očekuju smrt, koja je neminovna. Naj-viši izraz čovječnosti i ljubavi je u tome da svojim najbliži-ma i najvoljenijima osiguraš pillue koje će im omogućiti bezbolnu smrt, još prije nego što ih vlada počne dijeliti sta-novništvu. Učenjaci prepušte-no, nemoćni da spriječe svrše-tak, mjere količine radijacije. Nema više života. Posada a-meričke podmornice glasanjem odlučuje da se vrati kući, da tamo umre, kao i onaj njihov drug, koji je pred San Fran-ciscocom utekao s podmornice da dočeka smrt u svom gradu.

Režija i gluma su na visini. Kako nam poslije gledanja ovog filma još jezivije i ne-ljudskije djeluju oni koji u svijetu govore o novoj neutron-skoj bombi, što može ubijati ljude bez razaranja civilizaci-je, kao zrake smrti. Na sve to narodi, napredne snage i na-predne vlade moraju biti op-rezniji nego ikad i u stanju da spriječe one, koji bi mogli iza-zvati nuklearni rat.

Kako nam poslije gledanja ovog filma još jezivije i ne-ljudskije djeluju oni koji u svijetu govore o novoj neutron-skoj bombi, što može ubijati ljude bez razaranja civilizaci-je, kao zrake smrti. Na sve to narodi, napredne snage i na-predne vlade moraju biti op-rezniji nego ikad i u stanju da spriječe one, koji bi mogli iza-zvati nuklearni rat.

Režija i gluma su na visini. Kako nam poslije gledanja ovog filma još jezivije i ne-ljudskije djeluju oni koji u svijetu govore o novoj neutron-skoj bombi, što može ubijati ljude bez razaranja civilizaci-je, kao zrake smrti. Na sve to narodi, napredne snage i na-predne vlade moraju biti op-rezniji nego ikad i u stanju da spriječe one, koji bi mogli iza-zvati nuklearni rat.

Servisna stanica

DOMAĆI FILM. REŽIJA: RA-DIVOJE LOLA ĐUKIĆ

Glavne uloge: Mija Aleksić, Miodrag Petrović - Ckalja, Ve-ra Đukić, Pavle Vujisić i drugi. Film je ispao dosta slaba muzička komedija, koju nam

nisu mogli učiniti boljom ni nesumnjivi satirični elementi, ni naročito dobra gluma Mije Aleksića, jer je zatajila režija. Režiser nije našao duhovitija rješenja za pojedine komične situacije, niti je uspio održati tempo. On je slijedio neka rješenja koja smo već odavno vidjeli na filmu. Slabosti filma pridonio je i scenarij u ko-jem su negativne strane rad-nog kolektiva Servisne stanice potpuno prevladale, te se ni-kako ne vide jasno tragovi po-zitivnog. Tako su satirični e-lementi kao što su: Rakin i Jordanov odnos prema privat-nom i državnom sektoru, Ra-kine »reorganizacije« kada je postao v. d. šefa, direktor koji obilazi pogon, da bi se sa svo-jim pratiocima proveo i dobro pogostio, ostali samo negativne pojave kojima nitko ne pruža pravi otpor. To ne kažemo ne-kog reda radi, već radi život-ne istine, jer ima i jednog i drugog zajedno, negdje više je-dnog, a manje drugog, i obrat-no.

Parče plavog neba

DOMAĆI FILM. REŽIJA: TO-MO JANIĆ

Glavne uloge: Petar Prličko, Pavle Vujisić, Alemka Rančić, Rahela Ferari, Milan Srdoć, Boris Kralj, Olivera Marković i drugi.

Film dobar i dopadljiv. Pri-kazani su razni ljudi, susjedi u jednom dvorištu. Kao glav-no provlači se ideja o opleme-njivanju odnosa među ljudima, pa na toj crti treba shvatiti i jače naglašeno interesiranje u dvorištu (na primjer pušta-nje golubova i igru djece). Sva-kako je uvjerljiv i shvatljiv ot-por ljudi prema onima koji ni-kako ne žele da snose izvjesan rizik, kada se odigravaju takvi događaji, jer su sebični i či-ne se većim nego što jesu, pod-cjenjujući i napadajući druge, kao što je »gospoda« Knez i njen podložni joj muž. Ali ni ona nije bez svakog ljudskog (naprimjer kad nastoji ukloniti s kiše kolica s paraliziranim dječakom Mišom). Među dob-rim susjedima padaju u oči dobroćudni pijanac, poljevač ulica Čeda, uzgajivač golubova mlađi željezničar Boris, sli-klar, studentica, Mišini roditel-ji, a nada sve djed Filip, čov-jekoljubac, plemenit.

Ima u filmu dobrih scena: kada Čedin sin Zuca ridajući moli oca da više ne pije, kada »gospoda« Knez ubija goluba i zbog toga nastaje tučnjava i metež, kada paralizirani dječak Miša, svladavši strah, uživa na olujnom pljusk.

Režija je dobra. Film tako-der. Djeca su odreda dobro glu-mila.

TLM »BORIS KIDRIĆ« ŠIBENIK

nudi na prodaju ili kao prenos osnovnih sredstava i to:

1. Skare motorne za sječenje lima M-3 »ITM« - Beograd
2. Skare za obrezivanje traka M-13, »Achenbach«
3. Pesa za ispitivanje cijevi Pt-5
4. Bravica električna za cirkularne pile SNK-1, Br. 8 »Industrotehna« Zagreb
5. Liftovni uređaj za posluživanje indukcionih peći
6. Peć nagibna, lamčana NTP 35/60, 3x380, 950, C. »Cer« Cačak

Za pobliže informacije obratiti se pismeno ili telefonom na upravu - broj telefona 417, 426, 971, 972, 973.

KOMISIJA ZA ZASNIVANJE I OTKAZIVANJE RADNIH ODNOSA »REVIA« PODUZEĆA ZA IZRADU I PRODAJU ODJEVNIH PREDMETA ŠIBENIK RASPISUJE

NATJEČAJ

ZA POPUNJENJE RADNIH MJESTA

1. Financijskog Enjigovodu
 2. Trgovačkog pomoćnika u prodavaonici Šibenik
- USLOVI: Potrebna praksa za oba radna mjesta. Molbe sa opisom dosadašnjih poslova slati na upravu poduzeća. Natječaj traje do popunjenja radnih mjesta. Plaća prema Pravilniku o osobnim dohocima.

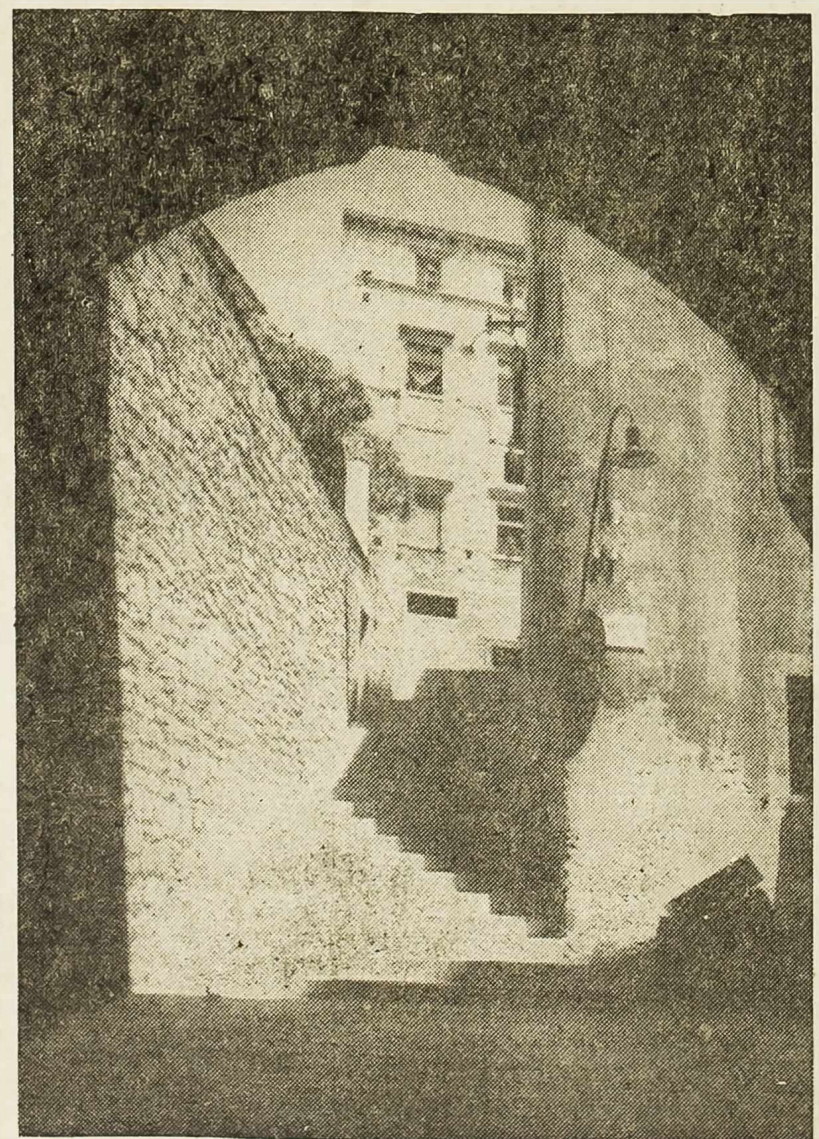
UPRAVNI ODBOR »RADNIČKO - SLUŽBENIČKOG RESTORANA ŠIBENIK RASPISUJE

Natječaj

ZA POPUNJENJE RADNOG MJESTA SEFA RAČUNOVODSTVA

UVJETI: Srednja ekonomska škola sa 10 godina prakse, a od toga najmanje 3 godine na rukovodećem mjestu u računovodstvu.

Plaća prema tarifnom pravilniku. Za sve informacije obratiti se Upravnom odboru restorana.

Stari Šibenik

gradske vijesti

Aktuelnosti

Upis u prve razrede srednjih skola Razloga za paniku nema

- rekao je prof. Ivo Livaković

Aktuelna tema ovih dana u našem gradu ne samo kod roditelja nego i ostalih građana svakako je upis učenika u prve razrede srednjih skola. Da bismo olakšali brige roditelja zamolili smo direktora Gimnazije u Šibeniku prof. Ivo Livakovića da nam iznese informacije »s izvora«.

— Problem oko upisa učenika u škole drugog stupnja karakterističan je ovih dana ne samo za naš grad. Situacija je slična u svim većim mjestima naše Republike. Tome se ne treba čuditi jer je ovo prva potratna generacija učenika koja je završila osnovno školovanje. Građani su opravdano zabrinuti, ali, čini mi se, razloga za paniku nema.

Evo konkretne situacije u našem gradu. Prema dosadašnjim informacijama nakon provedenih natječaja u srednjim školama ostalo je izvan mogućnosti za upis oko 300 učenika. Zbog toga Natječajna komisija Gimnazije u Šibeniku u suglasnosti sa Savjetom za prosvjetu NO općine Šibenik produžila je natječajni rok do zaključno 25. VII 1961. s tim da će se upisati još 150 učenika. Gimnazija će u idućoj školskoj godini imati, dakle, 6 realnih odjeljenja prvih razreda i 3 pedagoška odjeljenja, ukupno 9. Na prvi pogled izgleda to jako mnogo, ali u uporedbi sa prošlogodišnjim upisom povećanje je za svega dva odjeljenja. No, i pored naknadne odluke da se otvore još četiri odjeljenja prvi hrazreda, izvan mogućnosti upisa u Gimnaziju ostat će sigurno stotinjak učenika (uključujući i kandidate izvan naše općine). Ali zato Metalurško-tehnološka škola i Škola za u-

čenje u privredi imaju mogućnosti za otvaranje još po jednom odjeljenju. Trebalo bi već jednom imati na umu da sva djeca ne mogu pohađati gimnaziju ili ekonomsku školu. Meni je upravo neshvatljivo forsiranje roditelja djece koja su sa mukom završila osnovnu školu da ih se upiše u gimnaziju. Tačno je to da uspjeh nije uvijek objektivno mjerilo sposobnosti, ali iz iskustva znam da je rijetko koji učenik sa dovoljnim uspjehom iz osnovne škole završio školovanje u gimnaziji. Čemu onda »gubiti« vrijeme i otežavati rad onima koji s voljom i lakoćom savladavaju zadatke srednje škole. Uputnije bi bilo da se takvi učenici odmah orijentira-

ju na drugu stranu. Ipak želim istaći i to da smo imali i slučajeve »rehabilitacije« takvih učenika u srednjoj školi.

Da li će povećanje odjeljenja otežati rad u vašoj školi?

— I te kako! Naime, nije u pitanju samo školski prostor nego isto toliko i financijska sredstva i stručni kadar. Nećemo dozvoliti da opadne ugled koji ova škola uživa i zato ću u prvi plan postaviti osiguranje dobrog stručnog kadra. Ako bude dovoljno razumijevanja za ove probleme kod mjerodavnih faktora, u što uopće ne sumnjam, ova će škola i nadalje biti u rangu boljih, kvalitetnih gimnazija u našoj Republici.

Razloga za paniku, kao što iz ovoga proizlazi, ipak nema, jasno, uz pretpostavku da se svi faktori založe do maksimuma — rekao je na kraju prof. Ivo Livaković.

Poduzimlju se mjere za unapređenje trgovine

Na sastanku, koji je u ponedjeljak održan u Trgovinskoj komori kotara, prisustvovali su predstavnici narodnih odbora općina, direktori privrednih organizacija, upravitelji poljoprivrednih zadruga, sanitarni i tržišni inspektorji s područja kotara. Na ovom sastanku razmotren je Pravilnik o minimalnim tehničkim uvjetima, uređajima i opremi trgovačkih radnji i poslovnih prostorija. Bilo je riječi o problemima održavanja prodavaonica, zatim o skladišnom prostoru, te o nabavi opreme i odgovarajućeg pribora za manipuliranje robom. Iako je u posljednje dvije godine zabilježen znatniji napredak u trgovačkoj mreži, ipak je konstatirano da su uočeni mnogi nedostaci koje treba ukloniti do 10. kolovoza o. g. Posebno se raspravljalo o sanitarnim uređajima, pa je u tom po-

gledu donesen zaključak da posebna komisija sastavljena od predstavnika općina, poduzeća i Trgovinske komore ponovno analizira stanje i donese određene zaključke.

»RIVIJERA« IZRAĐUJE PROJEKAT ZA LJETNO KINO

U predjelu Šubićeveca podići će se ljetno kino u kojem će se osim kinopredstava izvoditi i druge kulturne priredbe. Prema projektu, koji izrađuje biro za projektiranje u komunalnoj ustanovi »Revijera«, objekt će imati oko 1200 sjedišta. Kako se doznaje za početak radova osigurana su sredstva u visini od 3 milijuna dinara, koja je dodijelio Savjet za nauku i kulturu NR Hrvatske. Ostali dio sredstava bit će osiguran iz lokalnih fondova.

Do kraja godine bit će useljivo 478 novih stanova

Prema informacijama koje smo dobili u Odjelu za komunalne poslove NO-a šibenske općine, do kraja ove godine bit će potpuno izgrađeno 478 stanova. Od ovog broja 428 stanova na društveni, a oko 50 stanova na privatni sektor. Novi objekti čija se izgradnja nalazi u završnoj fazi podignuti su uglavnom na Šubićevecu, Križu, Baldekinu i Mažurici. U narednoj godini nastavit će se gradnja na još 550 stanova. U ovaj broj uračunata

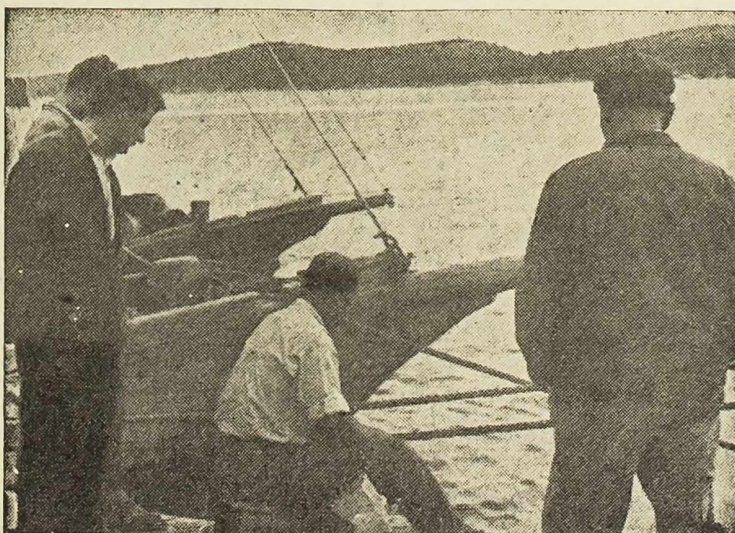
su dva nebodera od kojih je jedan završen do krova, a na drugome se podiže šesti kat. U ovim dvama objektima bit će ukupno 224 stana.

NA MJESTU STARE PREPARANDIJE PODIŽE SE NOVI STAMBENI OBJEKT

Ovih dana započelo se sa rušenjem zgrade bivše Preparandije. Na njezom mjestu izgradit će se novi stambeni objekt sa 30 stanova koji investiraju privredne organizacije Šibenika. Projekt, koji je izradio arh. Dinko Vesanović, predvidio je u prizemlju nekoliko javnih lokala.

SAVJET ZA POLJOPRIVREDU RASPRAVLJA O STANJU ZA DRUGA

Na posljednjem sastanku Savjeta za poljoprivredu NO-a općine Šibenik razmotreno je stanje u zadrugnim organizacijama. Istaknuto je da se u većem broju zadruga nalaze »zaleđena« sredstva koja prelaze milijunske vrijednosti. Donesen je zaključak da Poljoprivredno - šumarska komora proanalizira postojeću situaciju i da o tome upozna Narodni odbor općine kako bi ovaj mogao poduzeti izvjesne mjere,

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera talijanskog cinemaskop filma u boji — ANA IZ BRUKLINA — (do 23. VII)

Premijera američkog filma u boji — DRVO ZA VJESANJE — (24-30. VII)

»20. APRILA«: premijera talijanskog cinemaskop filma u boji — HERKUL I KRALJICA LIDIJE — (do 25. VII)

Premijera njemačkog filma — ROMAN JEDNOG GINEKOLOGA — (26-30. VII)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 21. VII — II narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

Od 22-28. VII — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Matični ured

ROĐENI

Živana, Paške i Tone Kljaić; Ante, Božidara i Anke Kulaš; Goran, Marka i Zorke Skugor; Vedrana, Vlade i Grozdane Bučić; Zeljko, Miljenka i Ružice Cipitelo; Snježana, Nikole i Mariole Močan; Milena, Krste i E-ve Brčić; Vesna, Ivana i Antice Roca; Ivanka, Ivana i Jele Slamić; Marina, Jakova i Zorke Biliš; Mira, Miodraga i Stanislave Jelić; Tatjana, Mile i Kate Tomić; Dražen, Nikole i Pavice Jambrešić; Ksenija, Vice i Zorke Vidović; Branka, Mate i Eleonore Mišura i Damir, Srećka i Marije Tabulov - Strelov.

VJENČANI

Bačelić Ivan, radnik — Mučić Slavka, radnica; Krnčević Slavko, zidar — Brljak Marija, domaćica; Jurin Milan, brijač — Mikulandra Bora, bolničarka.

UMRLI

Tanfara Pave pok. Ivana, star 69 god; Hucek Franjo pok. Frane, star 59 god; Olivari Stana, rod. Đuka, stara 66 god; Dulbić Vlatko Ivin, star 30 god; Ivić Ivanka rod. Radović, stara 40 god; Despot Ante pok. Ivana, star 41 god; Kardum Marica Jakova, stara 1 god; Protega Duma rod. Gatar, stara 69 godina i Vukašin Nedjeljko pok. Teodora, star 41 godinu.

KATICA DUNKIĆ

nastavnica

i

JOSIP VIKARIO

dramski glumac

vjenčani u Šibeniku 1. srpnja 1961.

Vrijedi kao direktna obavijest.

MALI OGLASNIK

PRODAJE SE KLAVIR bečke izrade. Za informacije obratiti se na adresu: stan dra Kandijaša, Obala oslobođenja.

PRODAJEM KUĆU s poslovnim prostorijama u centru Šibenika. Odmah useljivo. Upitati: Vatauvak, Zagrebačka 25.

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza rad-

nog naroda kotara Šibenik

Uredništvo: Šibenik — Ulica

Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Direktor: Marko Jurković

Glavni i odgovorni urednik:

NIKOLA BEGO

Uređuje redakcijski kolegij

Tekući račun: Komunalna ban-

ka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Pretpлата za tri mjeseca 130,

za pola godine 260,

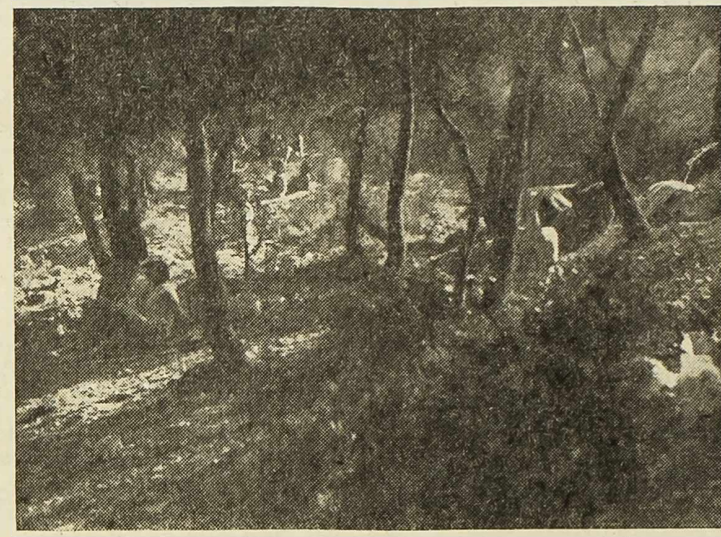
godinu 520 Din

Tisak: »Štampa« - Šibenik

foto-kronika

O Martinskoj bi se moglo pisati. Svi »stari« kapaciteti kupališta potpuno su zauzeti, a kupaći doslovno zbijeni na ograničenom prostoru. Novo pak još nije dovršeno. Ipak, radosno je vidjeti toliko kupaća, koji se bezbrižno zabavljaju u moru i na kamenju.

Međutim, to je samo jedna strana medalje. Sanitarne prilike su na ovom kupalištu krajnje nezadovoljavajuće. To svakako zabrinjava, kad se malo pažljivo pogleda. U borovoj šumici, odmah ispod glavne ceste odmaraju se ljudi, žene i mnogo djece. Na tom je mjestu, zapravo na prilično velikom prostoru, toliko otpadaka od papira i ostataka hrane, da to izaziva mučninu. Velika je šteta što se o ovome nitko ne brine, a najmanje sami građani.

Obavijest

O UPISU NA FILOZOFSKI FAKULTET U ZADRU

I Upis u I semestar redovnog studija u školskoj godini 1961/62. vršit će se od 1—30. rujna 1961. godine. Isto vrijedi i za upis na izvanredni studij.

Studenti mogu upisivati kao I glavni predmet: hrvatski ili srpski jezik i jugoslavenske književnosti, povijest, žive strane jezike (ruski, njemački, engleski, francuski, talijanski), a kao II glavni predmet: žive strane jezike, latinski jezik, arheologiju, povijest umjetnosti filozofiju i pedagogiju.

II Kandidati koji podliježu polaganju prijemnog ispita predaju Dekanatu prijavu za upis biljevanu sa Din 50 do 1. rujna 1961.

III Prijemni ispit održat će se od 25. rujna do 27. rujna 1961. godine.

Pobliže informacije o upisu i prijemnim ispitima sadrži brošura Rektora Sveučilišta koja se može dobiti u Dekanatu.

IV Pored četverogodišnjeg studija uvodi se u školskoj godini 1961/62. i odvojena nastava I stupnja, koja traje dvije godine, a sprema nastavnike za osnovne škole sa slijedećim studijskim grupama:

- hrvatskosrpski jezik i historija
- historija i geografija
- engleski jezik
- ruski jezik
- matematika i fizika

Za upis na navedene grupe vrijede isti uvjeti kao i za upis na četverogodišnji studij.

Kandidati koji podliježu polaganju prijemnog ispita podnose Dekanatu prijavu biljevanu sa Din 50 do 1. rujna 1961. godine.

Prijemni ispiti održat će se od 25—27. rujna ove godine. Studenti koji završe odvojenu nastavu I stupnja mogu uz određene uvjete nastaviti studij u nastavi II stupnja (V semestar).

Sve pobliže informacije mogu se dobiti u Dekanatu Fakulteta.

V Upis studenata u III, V i VII semestar vršit će se od 1—30. rujna 1961. godine.

DEKANAT FILOZOFSKOG FAKULTETA U ZADRU

ELEKTRIČNO PODUZEĆE ŠIBENIK

t r a ž i

JEDNOG VISOKOKVALIFICIRANOG ELEKTROMONTERA ZA ELEKTRIČNE NADZEMNE VODOVE I JEDNOG KVALIFICIRANOG ELEKTROMONTERA ZA ELEKTRIČNE NADZEMNE VODOVE

Osobni dohodak po Tarifnom pravilniku, odnosno po Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodaka poduzeća.

Ponude s opisom dosadašnjeg rada slati na gornju adresu.

Ostale informacije mogu se dobiti u sekretarijatu podu-

Ponude se primaju do popunjenja radnih mjesta.

SPORT-SPORT-SPORT MRTVA STRAŽA

Utakmice za Jugokup Vaterpolo susret

„Dinara“ u finalu „Mornar“ (Split) „Šibenik“

Treće kolo utakmice za Jugokup sa teritorija Šibenskog nogometnog podsava za obilovalo je uzbudljivim susretima. Vrlo borbena utakmica odigrana je u Zablacu, gdje je mladi tim »Poleta« neočekivano pružio snažan otpor »Dinari« iz Knina. Malo je trebalo da ne dođe do iznenađenja. Gosti su tek u produžetku slomili otpor domaće ekipe i u 117.

Novi atletski suci

Od 26. do 30. VI ove godine održan je u Šibeniku tečaj za atletske suce koji je u potpunosti uspio. Na taj način atletska organizacija, a posebno atletski klub, dobio je 10 novih atletskih radnika, koji će doprinijeti širem razvoju atletskog sporta u našem gradu.

Ispit su s uspjehom položili sljedeći kandidati:

Tambača Jasenka, Kokić Hennerik, Vuletić Milivoj, Belamarić Zlatko, Božiković Miloš, Karadole Luka I, Bilušić Tomislav, Karadole Luka II, Filipi Milutin i Dunkić Ivo. (A.B.)

Murterske ljetne sportske igre

Ima već nekoliko godina da se u Murteru za vrijeme turističke sezone održavaju različita sportska natjecanja. Postala je tradicija da se u mjesecu srpnju veliki broj sportskih ekipa bori za prelazni pehar što ga je darovalo Turističko društvo.

Prošlogodišnji pobjednik igara bila je ekipa iz Jezera. Ove godine konkurencija će biti mnogo jača od prošlogodišnje, jer će pored domaćih ekipa u natjecanju sudjelovati i nekoliko momčadi koje se nalaze u Murteru na ljetovanju. Sve potrebne pripreme za početak sportskih igara su dovršene, pa se s velikim zanimanjem očekuju prvi susreti. (OJ)

Službene vijesti

NOGOMETNOG PODSAVEZA ŠIBENIK

A Disciplinska komisija

1. Kaznjava se Vlado Mijaković (Dinara) zabranom igranja na četiri prvenstvene i kup utakmice zbog udaranja protivničkog igrača na kup utakmici Dinara-Došk odigranoj u Kninu 2. VII 1961. Kazna mu teče od 3. VII 1961. godine.

2. Kaznjava se Tome Ožegović (Došk) zabranom igranja na četiri prvenstvene i kup utakmice zbog udaranja protivničkog igrača na kup utakmici Dinara-Došk odigranoj u Kninu 2. VII 1961. Kazna mu teče od 3. VII 1961. godine.

3. Vodi se postupak protiv trenera »TLM« Josipa Macanovića zbog nesporskog ponašanja na kup utakmici TLM - Aktiv boksitnih rudnika, a na osnovu prijave glavnog suca.

B Takmičarska komisija

1. Kup utakmica između Aktiva rudnika mrkog uglja i »Šibenika« II koja je odigrana u Siveriću 9. VII 1961. i prekinuta u 84. minuti zbog nereda (gledaoci uletjeli u igralište), poništava se se i određuje da se odigra ponovo u Lozovcu 16. VII 1961. sa početkom u 14.30 sati.

»MURTER« — »TURIST« (BEOGRAD) 11:7

U Murteru je nedavno odigrana prijateljska nogometna utakmica između domaće ekipe i »Turista« iz Beograda, koja je završila pobjedom domaćih sa rezultatom 11:7 (5:4). Utakmica je bila lijepa i uzbudljiva. Kod domaćih su se istakli Juran i Jurača, dok su kod gostiju najbolji bili Markov i lijevi branič. Susret je promatralo oko 400 gledalaca. (OJ)

»MURTER« — »TURIST« (BEOGRAD) 2:1

U okviru ovogodišnjih ljetnih sportskih igara u Murteru je odigrana utakmica u odbojci između domaćeg »Murtera« i beogradskog »Turista«. Susret je završen pobjedom domaće ekipe sa rezultatom 2:1. Preko 500 gledalaca bilo je zadovoljno igrom. Ovim susretom počele su ljetne sportske igre u Murteru. (OJ)

minuti postigli vodeći zgoditak. U regularnom vremenu susret je završio neriješeno 1:1. »Polet« je imao prilike da pobijedi. Njegovi navalni igrači su još dva puta pogodili mrežu, ali ih je sudac ispravno poništio. U drugom susretu koji je odigran u Siveriću između domaćeg aktiva rudnika mrkog uglja i »Šibenika« II, sve do 84. minute rezultat je glasio 2:1 za domaću momčad. Sudac je tada morao prekinuti susret, jer su gledaoci uletjeli u igralište onemogućivši da se izvede jedanaesterac u korist gostiju.

Nogometno prvenstvo općine Stankovci

„Brigadir“ prvak

»BRIGADIR« PRVAK PRO-LJETNOG DIJELA

Prošle nedjelje odigrano je posljednje kolo proljetnog dijela nogometnog prvenstva općine Stankovci. Ekipa »Brigadira« iz Crljenika pobijedila je u gostima »Mladost« i tako je zauzela prvo mjesto na tablici.

»MLADOST« — »BRIGADIR« 2:3 (1:2)

Pred oko 150 gledalaca, momčad »Brigadira« je pobijedila domaću »Mladost« sa 4:2. Utakmica nije bila zanimljiva, a niti je bilo igrača koji su se istakli u tom susretu. Utakmicu je dobio vodio Perica iz Stankovaca.

»JADRAN« — »ZMAJ« 2:3 (2:2)

U vrlo zanimljivoj utakmici gosti su savladali domaćina sa rezultatom 3:2. Najbolji igrač u ekipi »Jadran« bio je Dubravica, a kod »Zmaja« se istakao Romić. Pred oko 200 gledalaca susret je dobro vodio Čačić iz Stankovaca.

»GALEB« — »BUDAK« 0:3

Pošto ekipa »Galeba« nije izašla na teren, utakmica je registrirana sa 3:0 u korist »Budaka«.

Evo tablice proljetnog dijela prvenstva:

1. »Brigadir«	5	4	1	0	17:9	9
2. »Zmaj«	5	4	0	1	12:3	8
3. »Jadran«	5	3	0	2	18:7	6
4. »Budak«	5	1	1	3	10:24	3
5. »Mladost«	5	1	0	4	7:12	2
6. »Galeb«	5	1	0	4	4:13	2

Jesenski dio prvenstva počeo 9. IX o. g. B. G.

NOGOMETAŠI »ŠIBENIKA« ZAPOČELI PRIPREME

Prošle nedjelje počele su pripreme nogometaša »Šibenika« za početak jesenskog dijela prvenstva Druge savezne lige, koja će ove godine početi ranije, to jest 20. kolovoza. Prvu utakmicu nogometaši »Šibenika« odigrat će s momčadi »Karlova« u Karlovcu.

Na prvim treninzima nisu se pojavili svi igrači, jer se neki nalaze na godišnjem odmoru. Kako smo obaviješteni iz uprave kluba, ni jedan igrač neće preći u neki drugi klub i vjeruje se da će boje »Šibenika« u novoj nogometnoj sezoni braniti isti igrači iz prošle godine. (DK)

Turnir u malom nogometu

„Real“ prvak turnira

U čast Dana borca na Jadriji je održan turnir u malom nogometu na kojem je sudjelovalo 16 momčadi s oko 130 nogometaša. Igralo se po kup sistemu, a najbolje plasirane ekipe u finalu igrala su svaka sa svakom. Najviše uspjeha imala je ekipa »Real«, koju su sačinjavali Mršić, Miljević, Marenci, Žaja, Aralica, Bašić, Nadoveza i Parat. To su sve prvotimci »Šibenika«. Oni su sve svoje protivnike visoko porazili. Bilo je ekipa koje su poražene a dvanaest golova razlike. Ova ekipa je zaista pokazala moderan nogomet. Utakmice na kojima su nastupili igrači »Real« promatralo je preko 1000 gledalaca. Oni su sa zadovoljstvom pratili uspjele driblinge.

Okolo kup utakmice u Zablacu

Nogometna utakmica za Jugoslavenski kup između kninske »Dinare« i nogometaša Zablaca je završena. »Dinara« je tek u produžetku igre s teškom mukom izašla na kraj s domaćinom i plasirala se s pobjedom od 2:1 za naredno kolo.

Medutim, pod kakvim okolnostima se igrala ova utakmica u Zablacu nitko se dosad nije osvrnuo, a trebalo je.

Temperamentni Zablanci na svom »vrućem« terenu i brojni mještani, kao gledaoci, prevršili su svaku mjeru. Igrali su grubo, utakmica je više puta bila prekinuta. Bilo je jurmjunge i bježanja »Dinarinih« funkcionera preko polja i sličnih neugodnosti čak i u prisustvu funkcionera Šibenskog nogometnog podsava za druga Karadole.

»Dinaraši« su poznati kao disciplinirani igrači i nije im do pobjede pod svaku cijenu. Zato nije tebalo mladićima iz Zablaca i njihovim navijačima da kup utakmicu pretvore u nešto što nije trebalo. Cilj ovog takmičenja i sportsko ponašanje su sa svim drugo nego ono što se vidjelo i doživjelo u Zablacu.

Ovaj, kao i siverički slučaj pokazuju da ima nezdravih pojava među igračima i klubovima Šibenskog podsava za i da treba raditi na njihovom suzbijanju. (m)

ge Aralice, lijepe golove Nadoveze i dobru igru Miljevića.

Od ostalih ekipa bolji nogomet je pokazao »Bombaš« za koji su također nastupili neki igrači »Šibenika«. Iznenađenje predstavlja slab plasman prošlogodišnjeg pobjednika »Jadrije«, koja je zauzela tek treće mjesto.

Ovih dana započeo je turnir u malom nogometu za juniore i omladinca do 16 godina (DK)

»GALEB« PRVAK ŠIBENIKA

U petak je završeno prvenstvo Šibenskog kuglačkog podsava za po međunarodnom sistemu (borbena partija). Prvo mjesto pripalo je ekipi »Galeba«, koji je osvojio 16 bodova. Pored »Galeba«, za prvenstvo Hrvatske plasirali su se »Šubičevac« i »Zanatlija«, koji je osvojio treće mjesto. To predstavlja velik uspjeh za ovu mladu ekipu, koja je i za sebe ostavila nekoliko poznatih momčadi, kao što su »Lokomotiva« i »Invalid«.

Žena i dom Ljetni kolači

Nastupile su prave ljetne vrućine i tražimo recepte za hladne kolače, koji ne zahtijevaju mnogo posla, tj. dugo zadržavanje u okolišnoj hladnoći. To su prvenstveno kreme. Evo najprije recept karamel - kreme, koju po želji možemo mijenjati dodavanjem raznih aroma.

KARAMEL - KREMA. U jedan oblik (ili više manjih) stavimo dvije žlice šećera i 3 žlice vode. To pristavimo na vatru da se šećer rastopi i požuti, pa onda okrećemo oblik tako da bude sav pokrit sa šećerom. U jednoj šerpi zavremo pola litre mlijeka sa 125 grama šećera i kesicom vanilije, a posebno miješamo u zdjeli jedno cijelo jaje, dva žutanjka i na vrhu noža brašna. Kad smo jaja dobro izmiješali, dodajemo polako procijeđeno kipuće mlijeko neprestano miješajući, pa onda kremu ulijemo u oblik kojeg smo ranije obložili karameliranim šećerom. Oblik

U rano proljeće 1942. godine vratili smo se s jedne akcije na ustaše i stigli negdje pred ponoć u naš logor koji se tada nalazio na Brdu Dragaškom. Na brzinu smo nešto prezalogajili, žureći da se skljkamo i otpočnemo od umora, koji nas je slamao i strujao cijelim tijelom poput kakva seruma od koga se postaje nesnosno dremljiv i mlitav. Medutim, pojavio se komandir odnekud iz štaba, gdje je, valjda, razgovarao s Denijem a možda s Jakovom Blaževićem... Vas petorica — brzo nas imenovana i odbroji — krenut ćete dolje u polje pa ćete tamo u Poljarskom zagradku da motrite i osluškujete. Zadatak vam je da čim primjetite nešto, odmah obavijestite. Što prije. Imamo neke vijesti da bi Talijani mogli da krenu ovdje... — Od Gospića ili od Bilaja? — upita Baburica, zdepasti, pomaleni, snažni mladić devetnaestih godina, koji je bio određen za vođu patrole.

— Iz oba pravca mogu da naidu — reče mu komandir, a zatim dodade: Treba biti oprezan, Naročito pred zoru... Rastojanje do određene tačke prevalili smo za nekih dvadesetak minuta, tromo i teško bacajući nogu pred nogu, dok najzad nismo zastali i zaposjeli naš položaj pored živice što je opasivala Poljare, upravo imanje njihovih sedam — osam kuća, smještenih na sredokraču kad se ide za Gospić.

Stali smo i još uvijek čekali, jer nitko ni riječi nije bio progovorio od trenutka kada smo se spustili iz logora. Tišinu noći remetilo je samo suškanje bujnog i čupavog korova crnušine njihovog blagim povjetarcem od Velebita, korova koji je mjestimično prelazio gležnjeve i dopirao čak do sredine listova, pa i do samih koljena.

— Ne upitamo komandira — tiho prozbori Baburica gledajući nekud u bezbrojne treperavo - svjetlucave rojeve čistog neba — da li da pripucamo ako naidu... — Sta!? da pripucamo?! — začudi se njegov vršnjak Pena. — Što ti pada napamet, kakvo pripucavanje... — Onda se svi umiješamo u taj tihi razgovor i zaključimo da to ne bi bilo pametno. Važno je primijetiti neprijatelja ako naide, na vrijeme obavijestiti četu, pa eventualno tada, kad dođe na cijev, ožeći. Tako se ratuje s Talijanima, složili smo se, sjećajući se slučaja u Magoriću...

— Zar tamo tako cijela divizija nije razbijena? A koliko je naših bilo? — objašnjavao je jedan. — Oko pedesetak... — Dobro — reče Baburica sada tako hoće da priligne na crnušinu — može. Ali, naizmjenično ćemo da stražarimo. Ja ću evo, prvi. Koliko tko izdrži. Pola sata, sat — nije važno. Dok možemo klapke da držimo. Inače, treba se čuvati da nekog ne prevari san... — Bilo bi najbolje — upade opet Pena — da bar pred zoru, ako dotle ništa ne bude, svi budemo budni.

— Ispravno, tako sam i mislio — odgovori mu vođa patrole. Svi, svi — a da kako... — A možda bi još bilo najbolje da ovih nekoliko sati izdržimo pa da i ne spavamo — nastavio je oprezni omladinac Pena — jer, tko zna?...

— Misliš, jednoga može da prevari san? — kaza Baburica. — Da, A ako smo svi budni nema opasnosti. Nećemo dozvoliti nikom da zaspi... Prijedlog je usvojen i mi smo priligli, ne obazirajući se na zemljinu vlažnost. Tršava i bujna crnušina činila nam se kao najljepša postelja: mekana, suha i udobna, iako je ustvari bila kao drača ili trnje, oštra i gruba. No, umorno tijelo ne bira, njemu je sve dobro, bilo kakav ležaj svejedno.

Ali, uzalud dogovor. Uzalud svijest o opasnosti od sna koji nas je vrebao svojom opojnom milinom. Toj magijskoj silji mi nismo mogli da se odupremo. Predali smo joj se. Osluškujući i zureći u tamno polje neosjetno smo brzo pospali, prevalivši se kao klade, neoprezno i ludo. Jedina straža bila nam je sreća...

Drugovi, drugovi! — probudio nas je tihi, usplahireni i oštri glas Pepe, koji se prvi probudio i bacao se poput poskoka vukući nas za odijelo — Talijani! Talijani ne mrđajte! Prolazje pored nas, putem popa Joce... Otvorivši oči pretrnuhli smo od čuda. Bio je već komad dana, no nebo više nije bilo vedro. Jutro je osvanulo tmurno. Uprli smo pogled kroz živicu i na stotinjak koraka ugledali kolonu čija se dužina nije mogla sagledati. Celo joj je već bilo negdje pod Glavicom, tamo u neposrednoj blizini Dragaša, gdje se nalazi logor... Posmatrali smo ih i dalje ležeći kao skamenjeni. Oni su samo navirali. Nisu bili bučni

naša priča

kao obično, išli su mirno i ne tako žurno. Kad ikad bi samc govorili nešto mazgama, koje su se uvijale pod teretom spremne i oružja.

— Eno i druge kolone — saopći nam vođa patrole glasom u kome se osjetilo osjećanje bezizlaznosti od Gaja Curinskog... — Ne čini li vam se da savijaju ovamo k nama — prošaputa zgranuti i blijedi Basta. — Bogami, ovi će nas primjetiti. Što ćemo? Ovdje se ne može ostati! — kaza on Baburici.

Podižući se koliko je bilo moguće, nijemo smo gledali na drugu stranu, osjetivši se sa svim izgubljenim. Ta druga kolona zaista je sa vijalica k Poljarima i kretala u pravcu ograde iza koje smo se nalazili. Dolazila nam je s leđa. Ne direktno, ali ipak toliko pored nas da su nas lako mogli da otkriju. Sasvim plitko udubljenje pored živice, gdje smo ležali nije moglo da nas prikrije od očiju neprijatelja. A onda? Onda smo sigurno gotovi. Zarobit će nas, jer neki otpor bio bi isto toliko lud koliko i beznađežan... — Što ćemo, drugovi — ponovi vođa patrole Bastino pitanje. — Da se poubijamo ili?... Ili smo gotovi. Oružje je u nas, petokrake su nam na kapama i - to je dovoljno za Talijane... — Da se poubijamo!? — zaprepasti se Pepa — Ta nismo valjda šenuli?... — Talijani su mislili bolji od ustaša — sijevnu Basta, kome se učinilo da je njegov drug omladinac kukavica i da je za predaju.

— Kao, oni nas nebi na mjestu poubijali — podrža ga Kesa, prekrivajući slabičku pomisao. — Onda da bježimo — umiješa se opet omladinac Mića. Ali kuda? Okruženi smo i nećemo valjda u Gospić ili Bilaj k ustašama. — Baš u Gospić! — nastavi Pepa uvrijeđen zbog pomisli da je plašljivac. — Zabošćemo oružje, u trnje, poskidati petokrake pa i njih u živicu. A ti, Basta i Baburica, skinite te kape... — I? — gotovo u jedan glas upitismo. — U Zemlju, kao krtica — reče Mića najveća meta među nama.

— Ne brinite se vi. Uredite što vam kažem i zamnom baš prema Gospiću... Medutim, u tom trenutku zagrmjela je talijanska artiljerija iz Novog, iz Zabca i od Bilaja — sa tri pravca. Teren Divosela odjednom se zapalio, granate su tako strašno fijukale i padale kao kiša. Od silnih eksplozija tresao se i podrhtavao cio kraj. Ivice šume, Debele Glavice i Kamenjuše, bile su glavna meta. Pretpostavljali su da se naši položaji nalaze tamo. Po selu izbijali su požari od direktnih pogodaka u zgrade koje su još bile ostale neopaljene od ustaša. Slika je bila strašna. Usto, u akciju su stupili i mitraljezi, koji su neprekidno štekali i prosipali užarenu tanad na sve strane... — A mi? Nas petorica?...

Podigli smo se, pošto smo poslušali Pepu, i — krenuli za njim. U grupi, kao da smo išli na posao poput kakvih fizičkih radnika. Zaklonili smo se očima onih koji su nam se približavali s leđa i koračali pravo ka začelju drugih koje smo prije spazili. Nismo se više krili. Bili smo tobože ravnodušni, a kako nam je ustvari bilo — tko to zna. Nismo sjekli polje pravcem koji bi mogao da nas izda, od našeg logora ka gradu, već poprijeko.

Približili smo se neprijatelju, koji nije ni slutio tko smo. I to tako blizu da smo komotno mogli da razgovaramo s talijanima. Medutim, oni su bili zauzeti pažnjom, žurili su ka selu, čak su bez reda potraživali i gomilali se pretrčavajući jedan drugog. Jasno se vidjelo da su uzbuđeni, jer im nije bilo poznato da li su partizani pružili otpor. Pucnjava je bila takva da se to nije dalo razlučiti.

— Bon dorno, bon dorno — nazva Baburica nekolicinu neprijateljskih vojnika, koji su pod punom ratnom spremom zaobilazili nekakvu razlivenu lokvu kor Raskrzića. — Bon dorno — odgovoriše oni i htjedose da zastanu ali ih jedan njihov podoficir pojuri. Nevjerovatno je, ali je prava istina da nas je Pepina lukavost spasila. Mi smo se ohrabрили, vidjeli smo da oni i ne pomišljaju da bismo mogli biti partizani, tako drski da im idemo u susret. Naprotiv, na nas nisu obraćali pažnju i tako mi produžimo prema Gospiću.

Stigli smo do kuća kraj Jasikovca, šume pored grada i tu u jednoj od njih proveli dan, za vrijeme dok je u selu bio pravi pakao. Po podne, negdje oko tri časa, Talijani su se, postrojeni po četri, vraćali cestom koja je vodila u Gospić. Medutim, nikoga nisu vodili, sačekali smo dok su prošli i onda se uputili natrag. Iz živice oko Poljarskog zagratka izvukli smo puške, opasače sa fišekljama i torbice sa municijom, produživši potom ka četi.

Srećom, naša ludost zbog koje su mogli i drugi da nastradaju uzdaajući se u nas, nije prouzrokovala nikakvo iznenađenje. Napad neprijatelja bio je blagovremeno otkriven i sve se izvršilo dobro. Prošao je bez žrtava. Čak je i »mrtva straža« oživjela.

MILAN TREŠNJIC

jeka i dobro promiješamo. Tu mliječnu masu procijeđimo pa prelijemo preko složenih keksa u nekoliko navrata, tako da keksji budu potpuno pokriveni. Onda oblik stavimo nad lonac sa vrućom vodom, ali voda ne smije uzavreti. Nakon jednog sata oblik s kromom maknemo od pare, ostavimo da se potpuno ohladi, po mogućnosti u hladnjaku, te ga onda istresemo na tanjur i ukraismo tučenim vrhnjem.

KREMA S VINOM. Za tri osobe uzmemo 2 žutanjka, pola čaše bijelog vina, 75 gr šećera. Sve to u maloj šerpi tučemo sa šibom za snijeg i to na posve malo; vatri jer ne smije uzavrijeti. Smjesu tučemo dok ne postane pjenasta, odmaknemo od vatre i tučemo dalje dok se potpuno ohladi. Tađa umiješamo 2-3 žlice tučenog vrhnja i napumimo zdjelicu. Kremu poslužujemo št hladniju sa raznim vrstama laganijih keksa.

KREMA S BADEMIMA. Uzavremo pola litre mlijeka sa 100 gr šećera i kesicom vanili šećera, pa dok se ohladi u zdjeli miješamo 3 žutanjka i polako ulijevamo mlaćno mlijeko. U tu masu kasnije umiješamo 200 gr. mlijevenih badema, kojima smo prethodno ogulili kožicu. Masu stavimo na vatru da se zgusne, ali ne smije uzavrijeti. Još toplu kremu stavljamo u zdjelicu, ostavimo da se potpuno ohladi, ukraismo sa kojom kandiranom trešnjom i poslužimo.

KREMA SA KEKSIMA. Oblik za tortu ili jednu vatrostalnu zdjelicu premažemo margarinom i ulijemo maslacem pa u nju složimo 70 gr zdrobljenih piškota ili keksa, koje prelijemo s malo ruma, dodamo malo usitnjenog kandiranog voća i šaku u rumu namočenih groždica. U jednoj zdjeli miješamo 50 gr šećera, cijelo jaja i 2 žutanjka, malo naribane korice od limuna, a na sve to nalijemo pola litre kipuće mli-